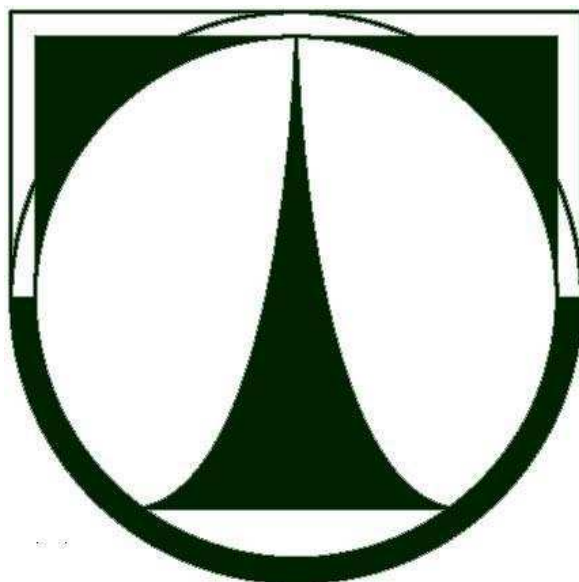

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2012

Bc. Petra Vodehnalová

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

Studijní program: N 6208 – Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika

Vstup české firmy na trhy EU – problematika veřejných zakázek

Entry of Czech Subject into EU Markets – Focus on Public Tenders

DP-EF-KOB-2012 27
Bc. Petra Vodehnalová

Vedoucí práce: Ing. Potužáková Zuzana, Ph.D., katedra mezinárodního obchodu
Konzultant: Ing. Košťál Jaroslav

Počet stran: 82 Počet příloh: 1

Datum odevzdání: 4. května 2012

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Poděkování

Velmi děkuji paní Ing. Zuzaně Potužákové, Ph.D. za její cenné rady a připomínky při vedení mé diplomové práce. Děkuji také panu Ing. Jaroslavu Košťálovi za jeho ochotu a poskytnutí všech potřebných informací o firmě SPS – VKP s. r. o. V neposlední řadě pak děkuji mé rodině a Janu Sloupenskému za podporu během celého mého studia.

Anotace

Předmětem diplomové práce je analýza oblasti veřejných zakázek jako skoro jediné možnosti vstupu firmy vyrábějící hasící techniku na trhy EU. Teoretická část je zaměřena na definování základních pojmů a právní úpravu. Praktická část zahrnuje deskripci současného stavu ve vybraném podniku a analýzu vytvoření nabídky zakončenou navrhovanými doporučeními pro zlepšení konkurenceschopnosti firmy v soutěžích na tuzemské, ale především na zahraniční úrovni. Práce je doplněna o vývojové trendy v oblasti veřejných zakázek, se kterými musí firma do budoucna počítat a které musí být také vzaty v úvahu při vstupu na zahraniční trhy.

Klíčová slova

Veřejná zakázka, zadávací řízení, dodavatel, nabídka, TED

Annotation

The subject of the thesis is an analysis of public procurement as almost the only possibility for a company producing fire technique when entering to EU markets. The theoretical part is focused on defining the basic concepts and rules. The practical part includes a description of the current state of the selected company and an analysis of recommendation for improving the competitiveness of firms in the domestic competitions, but especially at international level. The work is complemented by developments in public procurement, which the company must expect in the future and which must also be taken into account when entering foreign markets.

Key Words

A public contract, contract management, supplier, deal, TED

Obsah

Úvod	12
1 Teoretická východiska	14
1.1 Veřejná zakázka	14
1.1.1 Znak veřejné zakázky	15
1.1.2 Dělení veřejných zakázek	15
1.2 Právní úprava veřejných zakázek	18
1.2.1 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách	19
1.2.2 Prameny komunitárního práva	20
1.2.3 Harmonizace norem	22
1.3 Osoby vystupující ve veřejných zakázkách	23
1.3.1 Zadavatel veřejné zakázky	23
1.3.2 Dodavatel	26
1.3.3 Zájemce	26
1.3.4 Uchazeč	27
1.4 Zadávací řízení	27
1.4.1 Druhy zadávacího řízení	28
1.4.2 Postup při zadávacím řízení	31
1.5 Kontrolní mechanismy v oblasti VZ	33
1.6 Shrnutí	34
2 Firma SPS - VKP s. r. o.	35
2.1 Historie	35
2.2 Současnost	36
2.2.1 Obchod	39
2.2.2 Obchodní záměry	40
3 Získávání veřejných zakázek vypisovaných v EU	41
3.1 Veřejné zakázky vypisované v Evropské unii	41
3.2 Uveřejnění výběrového řízení na veřejnou zakázku	42
3.2.1 Elektronické zadávání veřejných zakázek	43
3.3 Postup firmy při získávání veřejné zakázky v EU	44
3.3.1 Kritéria při posuzování vhodné veřejné zakázky	45
3.3.2 Podání nabídky	56
3.3.3 Uzavření smlouvy	59
3.4 Doporučení pro firmu	59
4 Trendy v oblasti veřejných zakázek a jejich vliv na úspěšnost firmy SPS – VKP	63
4.1 Závislost zadávaných zakázek financovaných z veřejných rozpočtů na času	63
4.2 Korupce	66
4.3 Zelená veřejná zakázka	70
4.3.1 Právní předpisy EU o zelených veřejných zakázkách	70
4.3.2 Zelené zakázky v SPS - VKP	72
4.4 Ekonomický vývoj	73
Závěr	76
Seznam použité literatury	78
Přílohy	82

Seznam tabulek a obrázků

▪ Seznam obrázků

Obrázek 1: Rozdělení zadaných veřejných zakázek dle předmětu v ČR za rok 2010	18
Obrázek 2: Kategorie zadavatelů.....	23
Obrázek 3: Hierarchie vybraných osob v problematice veřejných zakázek.....	27
Obrázek 4: Obraty firmy v letech 2008-2012 v Kč	38
Obrázek 5: Počet VZ (hasící vozy) v ČR dle zdroje financování	65
Obrázek 6: Hodnoty VZ (hasící vozy) v ČR dle zdroje financování	65
Obrázek 7: Vývoj indexu CPI	67
Obrázek 8: Hodnoty VZ v ČR v letech 2006-2010 v Kč	75

▪ Seznam tabulek

Tabulka 1: Hodnoty veřejných zakázek zadaných v ČR v roce 2010.....	17
Tabulka 2: Podmínky pro použití jednotlivých zadávacích řízení a rámcové smlouvy.....	28
Tabulka 3: Limity pro veřejné zakázky	42
Tabulka 4: Vypsání veřejných zakázek za rok 2011 v EU – členění dle CPV.....	46
Tabulka 5: Nástroje kvalifikační dokumentace	48
Tabulka 6: Počty oznámení a počty zadaných zakázek.....	51
Tabulka 7: Počty oznámení zadávacího řízení v roce 2011 dle zemí zadavatelů.....	52
Tabulka 8: Objemy veřejných zakázek v Kč za rok 2011	55
Tabulka 9: Počty zadaných VZ dle jednotlivých měsíců v roce v zemích EU	64
Tabulka 10: Vývoj veřejných výdajů ve vybraných zemích v % HDP.....	73

Seznam zkratek

CPI	Corruption Perception Index (index vnímání korupce)
CPV	Společný slovník pro veřejné zakázky
EHP	Evropský hospodářský prostor
EK	Evropská komise
EMAS	Program systému environmentálního řízení a auditu
EU	Evropská unie
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
TED	Tenders Electronic Daily (elektronická verze Dodatku k Úřednímu věstníku Evropské unie)
UNCITRAL	United Nations Commission on International Trade Law (Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo)
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VZ	Veřejná zakázka
ZVZ	Zákon o veřejných zakázkách

Úvod

Proces sjednocování Evropy přinesl rozšíření trhu pro české firmy a tak jim bylo umožněno nalézt nové potenciální možnosti nových odbytišť. Vznik velkého trhu vždy nabízí lepší vytížení výrobních kapacit a s rozšiřováním působnosti firmy na zahraničních trzích vzrůstá šance na zvyšování obrátů, resp. zisků.

Možnosti vstupu na zahraniční trhy využila i většina firem z České republiky. Tato diplomová práce se zabývá analýzou vstupu vybrané firmy na trhy Evropské unie. Pro analýzu byla vybrána firma SPS - VKP, s. r. o. Jde o velmi úspěšnou českou společnost, vyrábějící hasicí techniku. Tradice její výroby sahá až do roku 1820. Produkce této firmy je velmi specifická v ohledu možných zájemců o ni. Nákup realizují většinou organizace (Hasičské sbory) zřizované státem, kraji či obcemi nebo sdružení dobrovolníků. Pouze málo firem si soukromě pořizuje hasicí techniku ve větším rozsahu. Objemy zakázek soukromých firem jsou tedy zanedbatelné, a proto je tato práce nezohledňuje.

Hasičské sbory v České republice lze rozdělit na Hasičské záchranné sbory ČR a Sbory dobrovolných hasičů. Sbor dobrovolných hasičů je organizační složkou občanského sdružení s názvem Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Tato organizace financuje nákupy většinou z dotací, zvláště pokud se jedná o větší investice. Těmi nepochybně jsou právě hasicí vozy, které firma SPS - VKP vyrábí. Hasičské záchranné sbory krajů jsou organizačními složkami státu. Jejich příjmy a výdaje jsou tedy součástí rozpočtové kapitoly ministerstva vnitra.

Ať již se jedná o financování nákupů z dotací u dobrovolných hasičů nebo o financování z veřejných rozpočtů Hasičského sboru jako organizační součástí Ministerstva vnitra, je způsob vynakládání těchto finančních prostředků vázán značnými omezeními a postupy jejich investování jsou přísně kontrolovány. Pro nákup musí být ve většině případů využíváno veřejných zakázek. Povinností pro zmíněné nakupující subjekty je využít institutu veřejných zakázek při hodnotě nákupu nad 1 mil. Kč. Tento finanční limit je u nákupů hasičských vozidel vždy překročen. Jedinou možností firmy SPS - VKP je proto účastnit se těchto výběrových řízení, samozřejmě s cílem uspět v nich, a tím získat zakázku, resp. nového zákazníka.

Cílem této práce je tedy analýza trhu veřejných zakázek v oblasti hasící techniky na území Evropské unie v roce 2011, zhodnocení úspěšnosti vybrané firmy a na základě toho pak sestavení přehledu doporučení, který by jí mohl pomoci zvýšit procento úspěšnosti v účastech ve výběrových řízeních v dalších letech. Protože v rámci veřejných soutěží dochází k mnoha chybám na obou stranách, u zadavatele i u soutěžících firem, je analýza procesu veřejných soutěží důležitým přínosem ke zlepšení činností ve firmě. Výsledky a případná doporučení tak mohou být rozhodující pro to, aby firma uspěla nejen na domácím, ale i na evropském trhu.

První, teoretická část této diplomové práce, obsahuje krátký přehled základních pojmů, které jsou potřebné pro orientaci v oblasti veřejných zakázek. Dále je zde nastíněn vývoj národní legislativy v oblasti veřejných zakázek a také je zmíněno komunitární právo, kvůli povinnosti České republiky, jako člena EU, toto právo dodržovat. Teoretickou část uzavírá popis postupu zadávání veřejné zakázky.

Další částí diplomové práce je popis zkoumané firmy. Je zde zmíněna její historie. Dále jsou popsány její současné obchodní aktivity, a to jak na českém trhu, tak na trhu zahraničním a také její záměry v oblasti obchodu do nejbližších několika let.

Třetí kapitola se již zabývá samotnou analýzou veřejných zakázek v roce 2011. Je zde zkoumána úspěšnost firmy SPS - VKP na zahraničních trzích Evropské unie a její postupy při získávání veřejných zakázek ze zahraničí. Velká pozornost je věnována rozboru kritérií, kterými se firma řídí při rozhodování o účasti ve výběrových řízeních. Závěr této kapitoly tvoří přehled doporučení, kterými by firma mohla zlepšit proces sestavování nabídek, a tím eliminovat neúspěchy ve výběrových řízeních. Také jsou popsány návrhy na zjednodušení procesu výběru a získání veřejné zakázky. Tato část však byla sestavována s ohledem na současný stav firmy i trhu veřejných zakázek. Protože veřejné zakázky jsou v poslední době velmi diskutovaným tématem, je nutné vzít v úvahu i vývoj v této oblasti.

Trendům v oblasti veřejných zakázek a jejím vlivům na firmu SPS - VKP se věnuje poslední kapitola. V té jsou popsány nejdůležitější aspekty, které je nutné brát v úvahu při sestavování návrhů pro firmu do budoucna.

1 Teoretická východiska

V této části diplomové práce jsou definovány základní pojmy související s problematikou veřejných zakázek. Dále je popsána současná situace ve vnitrostátní právní úpravě veřejných zakázek a kvůli členství České republiky v Evropské unii je zde krátce shrnuta i právní úprava EU.

1.1 Veřejná zakázka

Základním pojmem této diplomové práce je veřejná zakázka. Proto je nutné jej definovat a uvést skutečnosti s tímto pojmem související. Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách definuje veřejnou zakázku takto:

„Veřejnou zakázkou je zakázka realizovaná na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem je úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací.“¹

Jde tedy o zvláštní druh obchodně-právního vztahu. Odlišností od běžných obchodně-právních vztahů je povinnost zadavatelů dodržovat kogentní postup. Před samotným uzavřením smlouvy zadavatel musí zabezpečit hospodářskou soutěž o veřejnou zakázku. Účelem zadávání veřejných zakázek je úspora veřejných finančních prostředků. To je docíleno vytvořením transparentního prostředí pro veřejnou soutěž. Tak je zabezpečena efektivnost a účelnost vynakládaných veřejných prostředků.

Veřejnou zakázku od jiných zakázek odlišují další charakteristické znaky. Je to např. povinnost zadavatele zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení podle zákona č. 137/2006 Sb. Zadavatel musí postupovat v souladu s tímto zákonem. Musí dodržet zásady transparentnosti, rovného zacházení se soutěžiteli a musí se vyvarovat projevů diskriminace.

¹ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, § 7

Veřejná zakázka je přesto hlavně obchodem, a tedy i všechny úkony mezi zadavatelem a uchazečem jsou činěny v obchodně-právních vztazích. Zadavatel tady nevystupuje jako veřejnoprávní orgán (není v nadřazeném postavení), ale jako rovnocenný subjekt s uchazeči. Je jejich obchodním partnerem.

1.1.1 Znaky veřejné zakázky

V definici veřejné zakázky ze Zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách lze najít následující charakteristické znaky veřejné zakázky:

- **Úplatnost:** Klíčovým pojmem definice veřejné zakázky je „úplatnost“. Právní úprava veřejných zakázek se proto nevztahuje na smlouvy neúplatné, např. smlouvu darovací. Zákonem o veřejných zakázkách se také nemusí řídit smlouva o bezúplatném provedení prací, dodávek zboží či poskytnutí služeb, a to i v případě splnění ostatních podmínek stanovených zákonem.
- **Smluvní vztah:** Zadávací řízení vyústí v uzavření úplatné smlouvy mezi zadavatelem a vybraným dodavatelem. Předmětem této smlouvy mohou být dle definice: dodávky, provedení prací nebo poskytování služeb. Zákon o veřejných zakázkách pak upravuje výběr smluvního partnera zadavatele v případě, kdy zadavatel vstupuje do soukromoprávního (zpravidla obchodně-právního) smluvního vztahu. O takový vztah nepůjde v případě, kdy závazek vyplývá z právního předpisu pro konkrétní subjekt. V případě, že by k nabytí mělo dojít přechodem, či na základě jiné právní skutečnosti, nepůjde o veřejnou zakázku. Takovým příkladem lze rozumět např. dražbu. Během ní dochází k přechodu vlastnického práva a ne k převodu.
- **Vymezení předmětu:** Předmětem veřejných zakázek může být poskytnutí dodávek, služeb, či stavebních prací.

1.1.2 Dělení veřejných zakázek

Veřejné zakázky lze dělit podle předmětu a podle předpokládané výše hodnoty plnění. Dělení veřejných zakázek můžeme nalézt v zákoně č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen ZVZ) v § 7 odst. 2 a 3.

Na základě předmětu dodávek lze rozdělit veřejné zakázky do třech kategorií:

- **Veřejné zakázky na dodávky:** Jde o zakázku, jejímž předmětem je pořízení věci (dále jen „zboží“) a to pořízení koupí, koupí na splátky, nájmem nebo nájmem s právem následné koupě (leasing). Rovněž se jedná o zakázku, jejímž předmětem je poskytnutí služby spočívající v umístění, montáži či uvedení takového zboží do provozu, pokud tyto činnosti nejsou jejím základním účelem, avšak jsou pro její splnění nezbytné.²
- **Veřejné zakázky na stavební práce:** Předmětem veřejných zakázek na stavební práce je provedení stavebních prací specifikovaných v příloze ZVZ nebo provedení těchto stavebních prací a souvisejících inženýrských nebo projektových činností. Předmětem může být i zhotovení stavby, která je výsledkem stavebních nebo montážních prací, popřípadě i další projektové nebo inženýrské činnosti, která s touto stavbou souvisí a to pokud je tato stavba schopna plnit samostatnou ekonomickou nebo technickou službu.³
- **Veřejné zakázky na služby:** Veřejnou zakázkou na služby je jakákoli jiná veřejná zakázka, která není veřejnou zakázkou na dodávky nebo na stavební práce. Může jít o poskytnutí dodávky podle § 8 ZVZ, u které hodnota poskytnutých služeb přesáhne hodnotu poskytnuté dodávky nebo provedení stavebních prací podle § 9 ZVZ, u kterých stavební práce nejsou základním účelem veřejné zakázky, ale jejich provedení je nezbytné ke splnění veřejné zakázky na služby.⁴

Veřejné zakázky na služby tedy představují širokou škálu služeb, které mohou být předmětem zadávání. Protože obecná definice služby v české legislativě chybí, byla v ZVZ použita negativní definice veřejné zakázky na služby. Za veřejné zakázky na služby jsou tak považovány jakékoli veřejné zakázky, které nejsou veřejnými zakázkami na dodávky či veřejnými zakázkami na stavební práce.

² Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, § 8

³ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, § 9

⁴ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, § 10

Podle výše jejich předpokládané hodnoty se veřejné zakázky dělí na:

- nadlimitní veřejné zakázky,
- podlimitní veřejné zakázky,
- zakázky malého rozsahu.

Limity, dle kterých se veřejné zakázky dělí, jsou v současné době stanoveny nařízením vlády č. 77/2008 ve znění nařízení č. 474/2009 Sb., o stanovení finančních limitů pro účely zákona o veřejných zakázkách. Nová právní úprava má za snahu zjednodušit případné změny hodnot uvedených v nařízení vlády, protože nelze vyloučit potřebu změn těchto hodnot kvůli možným změnám v předpisech EU.

Pravidlem je, že se stanovené limity pro rozlišení mezi podlimitními a nadlimitními zakázkami mění každé dva roky. Hodnota limitů se snižuje, a to zejména proto, aby se vyrovnal rozdíl v kurzu eura a koruny tak, aby při přepočtu mezních hodnot na eura zůstávaly limity stále stejné.⁵

Jak již bylo zmíněno, na veřejné zakázky jsou uvolňovány velké částky z veřejných prostředků. Ze statistik Ministerstva pro místní rozvoj lze zjistit přesné částky i jejich rozdělení mezi druhy veřejných zakázek. V následující tabulce a grafu jsou jako příklad znázorněna data za rok 2010.

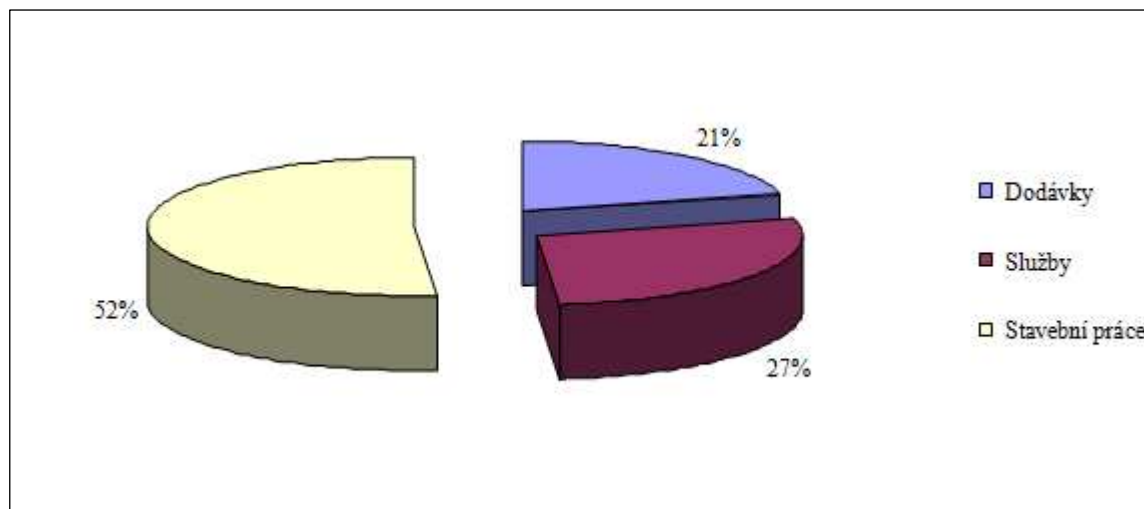
Tabulka 1: Hodnoty veřejných zakázek zadáných v ČR v roce 2010

Předmět veřejné zakázky	Celkem limit - hodnota veřejných zakázek	
	v Kč	v %
Dodávky	56 865 289 440	21,17%
Služby	73 782 296 037	27,47%
Stavební práce	137 916 442 092	51,34%
Soutěž o návrh	67 851 663	0,03%
CELKEM	268 631 879 232	100,00%

Zdroj: Statistika k veřejným zakázkám [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj [vid. 2011-10-25] Dostupné z WWW: <<http://www.portal-vz.cz/Information-System-on-Public-Contracts/Statistical-Outputs-on-Public-Contracts/Souhrnny-statisticky-prehled-verejnych-zakazek>>

⁵ DOLEČEK, M. 2010. Veřejné zakázky [online]. [vid. 2011-21-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/verejne-zakazky-opu/1000818/46143/#b2>>

Obrázek 1: Rozdělení zadanych veřejných zakázek dle předmětu v ČR za rok 2010

Zdroj: Statistika k veřejným zakázkám [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj [vid. 2011-10-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.portal-vz.cz/Information-System-on-Public-Contracts/Statistical-Outputs-on-Public-Contracts/Souhrnny-statisticky-prehled-verejnych-zakazek>>

Největší objem finančních prostředků vynakládaných na veřejné zakázky představují výdaje na stavení práce. Tím rozumíme jakoukoli stavební činnost včetně montážní činnosti, jejímž cílem je realizace stavby, její změna, popřípadě i udržovací práce, které ovlivňují vlastnosti stavby.

Pro detailnější proniknutí do problematiky veřejných zakázek je třeba se seznámit s jejich právní úpravou. Protože většina velkých veřejných zakázek je financována právě ze státního rozpočtu či z dotací EU, je v následující kapitole shrnuta jak vnitrostátní právní úprava tak i základy z právní problematiky EU.

1.2 Právní úprava veřejných zakázek

Legislativa upravující oblast veřejných zakázek prošla během posledních několika let značnými změnami. Za základní legislativní pramen upravující veřejné zakázky lze považovat zákon č. 137 ze dne 14. března 2006, který nabyl účinnosti 1. 7. 2006. Předcházela mu zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách. Při jeho sestavování se vycházelo především z podkladů vypracovaných Komisí OSN pro mezinárodní obchodní právo (UNCITRAL - United Nations Commission on International Trade Law)

z doporučení odborníků ze zemí Evropské unie.⁶ Přijetí nové právní úpravy jen po dvou letech platnosti starého zákona zapříčinilo přijetí nových předpisů upravujících oblast veřejných zakázek v Evropské unii.

Protože Česká republika vstoupila do Evropské unie roku 2004, je v této kapitole popsána právní úprava problematiky veřejných zakázek v rámci EU. Jako jedna z členských zemí je Česká republika povinna se řídit právem EU a zajistit jeho kompatibilitu s národní legislativou. Ještě než ČR jako nový členský stát 1. května 2004 vstoupil do EU, musel být právní řád přizpůsoben „acquis communautaire“ (veškeré primárně-právní i sekundárně-právní akty EU). I po vstupu do EU dochází každoročně k přijetí desítek až stovek sekundárně-právních norem, které ČR implementuje do svého právního řádu.

1.2.1 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Od 1. 7. 2006 je zadávání veřejných zakázek v České republice upraveno zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Zákon o veřejných zakázkách upravuje v souladu s právem Evropské unie postupy při zadávání veřejných zakázek, soutěž o návrh a dohled nad dodržováním tohoto zákona. Dále jsou v ZVZ stanoveny podmínky vedení a funkce seznamu kvalifikovaných dodavatelů a systému certifikovaných dodavatelů.⁷

Zákon byl několikrát novelizován. Jeho poslední novela vstoupila v platnost 1. 4. 2012.

Cílem zákona je zajištění efektivnosti a hospodárnosti nakládání s veřejnými prostředky. V zákoně lze nalézt přesnou úpravu postupů při zadávání nadlimitních a podlimitních zakázek. Nezmiňuje ale problematiku veřejných zakázek malého rozsahu. Díky tomuto zákonu jsou smlouvy na nadlimitní a podlimitní veřejné zakázky hrazené z veřejných prostředků uzavírány v prostředí hospodářské soutěže konkurenčního prostředí mezi dodavateli.

⁶ TILLMANN, J. Veřejná zakázka. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 1995, s. 8. ISBN 80-7175-027-1.

⁷ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, § 1

Zákon se člení na devět částí:⁸

- Část první – obecná ustanovení § 1 až 20.
- Část druhá – zadávací řízení § 21 až 85 – zde je upraveno šest druhů zadávacího řízení.
- Část třetí – zvláštní postupy v zadávacím řízení § 86 až 101.
- Část čtvrtá – soutěž o návrh § 102 až 109.
- Část pátá – ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele § 110 až 124.
- Část šestá – seznam kvalifikovaných dodavatelů, systém certifikovaných dodavatelů, zahraniční seznam dodavatelů, rejstřík osob se zákazem plnění veřejných zakázek §125 až 145.
- Část sedmá – společná ustanovení § 146 až 157.
- Část osmá – přechodná a závěrečná ustanovení § 158 až 160.
- Část devátá – účinnost § 161.

1.2.2 Prameny komunitárního práva

Základem evropské legislativy pro oblast zadávání veřejných zakázek jsou:⁹

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/17/ES ze dne 31.března 2004, o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb, ve znění pozdějších předpisů,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES ze dne 31.března 2004, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, ve znění pozdějších předpisů,

⁸ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁹ *Portál o veřejných zakázkách a koncesích* [online]. [vid. 2011-10-26]. Dostupné z WWW: <[http://www.portal-vz.cz/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa/Evropska-legislativa---aktualni-zneni-smernic-c--2](http://www.portal-vz.cz/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa/Evropska-legislativa---aktualni-zneni-smernic-c--2>)>

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/66/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 1989/665/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1992/13/EHS, pokud jde o zvýšení účinnosti přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek.

Směrnice je závazná jen pro ty členské státy, kterým je určena, a to pouze ve svém výsledku. Nástroje, které si stát zvolí k naplnění směrnice, jsou ponechány čistě na jeho úvaze a dispozicích. Je však povinností členského státu směrnici implementovat do národní legislativy a proto obsahuje lhůtu, v jejímž průběhu se tak musí stát. Členské státy zpravidla za účelem této implementace vydávají vnitrostátní právní akty s cílem, který je totožný s cílem směrnice. Pokud ve stanovené lhůtě členský stát směrnici do svého právního řádu neimplementuje, poruší svým prodlením komunitární právo a může být postižen podle článku 258 SFEU.

Většina směrnic je určena členskými státy obecně. Takovéto směrnice musí být publikovány v Úředním listu Evropské unie. Uveřejnění je podmínkou platnosti a účinnosti směrnice.

Směrnice je bezprostředně účinná vertikálně – má přímý účinek pouze v tzv. vertikálních právních vztazích. Vztazích, kde na jedné straně stojí soukromý subjekt a na druhé stát (orgán státu).

Horizontální přímý účinek směrnice by znamenal bezprostřední použitelnost i ve vztazích mezi soukromými subjekty. ESD ale dosud potvrdil pouze vertikální přímý účinek směrnic. Své rozlišování mezi horizontálním a vertikálním přímým účinkem odůvodnil ESD tím, že stát a jeho orgány jsou za neprovedení směrnice odpovědné, a musí proto nést i následky své neaktivity. Soukromé subjekty naopak nemají na neprovedení směrnice vinu a ve většině případů o její existenci ani neví – není je proto možné nutit, aby se řídily dosud neimplementovanou směrnicí.

1.2.3 Harmonizace norem

Implementace směrnic EU se váže v neposlední řadě také na harmonizaci norem v dále definovaných okruzích výrobků. Tyto výrobky lze dělit na výrobky spadající do regulované sféry a na výrobky spadající do sféry neregulované.

Výrobky, spadající do neregulované sféry, nepodléhají v ČR posuzování shody podle zákona 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky.

Výrobky spadající do regulované sféry jsou stanoveny podle § 12 Zákona 22/1997 Sb. Na tyto výrobky jsou prostřednictvím jednotlivých „nařízení vlády k provedení zákona o technických požadavcích“ stanoveny požadavky. Od 29. 12. 2009 platí v této oblasti Nařízení vlády ze dne 21. dubna 2008 o technických požadavcích na strojní zařízení.¹⁰

Specifický seznam výrobků, u kterých je povinností výrobce nechat výrobek schvalovat u autorizované nebo notifikované osoby uvádí „Nařízení vlády č. 163/2002 Sb. ze dne 6. března 2002, kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky, ve znění nařízení vlády č. 312/2005 Sb. ze dne 13. července 2005.“ a „Nařízení vlády ze dne 25. června 1997, kterým se stanoví vybrané výrobky posuzování shody“.

V rámci regulované sféry je třeba rozlišovat oblast harmonizovanou a neharmonizovanou.

V harmonizované oblasti jsou technické požadavky na výrobky při uvádění na trh určeny jednotně pro členské státy právními předpisy EU. Na jednotlivé skupiny výrobků se vztahují odpovídající směrnice EU, které jsou následně realizovány formou nařízení vlády ČR. Pojem harmonizovaná oblast je odvozen od faktu, že technická stránka věci je kryta harmonizovanými technickými normami (ČSN EN ISO) a tím je zaručeno, že dané zařízení má porovnatelné technické parametry u všech výrobců v EU. Pokud nedošlo k harmonizaci technických norem, jedná se o oblast neharmonizovanou.

¹⁰ Česko. Vláda. Nařízení vlády č. 22 ze dne 21. dubna 2008 o technických požadavcích na výrobky. In Sbírka zákonů, Česká republika. 2008, částka 56, s. 2266. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2008/sb056-08.pdf>>. ISSN 1211-1244.

V neharmonizované oblasti je uplatňován institut vzájemného uznávání. Pokud byl daný výrobek legálně vyroben a uveden na trh v jednom státě EU a vyhovuje právním předpisům tohoto státu, je tímto uveden na trh v celé EU. Tudiž i certifikáty, vydané v jednom státě, jsou uznávány v celé EU.

1.3 Osoby vystupující ve veřejných zakázkách

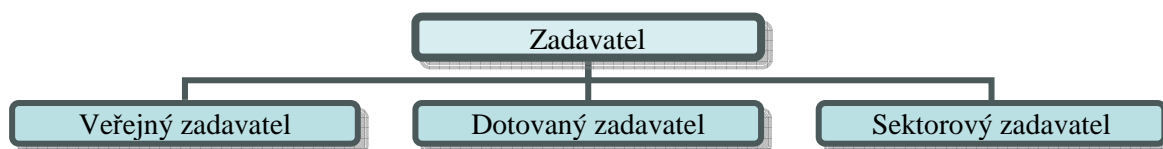
V problematice veřejných zakázek vystupuje mnoho subjektů, které specifikuje ZVZ. Pro potřeby diplomové práce budou všechny jen krátce definovány v této kapitole.

1.3.1 Zadavatel veřejné zakázky

Zadavatel je subjekt, který se musí při zadávání veřejné zakázky řídit zákonem. ZVZ stanovuje tři skupiny zadavatelů. Ustanovení tak vymezuje osobní působnost zákona a předchází problémům s určováním, zda se zakázka má řídit zákonem či nikoli. Zákon zadavatele takto stanovil teprve novým zákonem z roku 2006. Předchozí zákon č. 40/2004 Sb. uváděl konkrétní příklady zadavatelů.

Zákon tedy rozděluje zadavatele na tři kategorie: veřejný, dotovaný a sektorový zadavatel. Rozdělení je znázorněno v následujícím diagramu.

Obrázek 2: Kategorie zadavatelů

Zdroj: vlastní

Veřejný zadavatel

Veřejným zadavatelem může být Česká republika, státní příspěvková organizace, územní samosprávný celek nebo příspěvková organizace, pokud je jejím zřizovatelem územní samosprávný celek a také jiná právnická osoba, ovšem jen za určitých podmínek. Právnická osoba je veřejným zadavatelem, pokud byla založena nebo zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a nemá průmyslovou nebo obchodní povahu. Dále

může být veřejným zadavatelem právnická osoba, která je financována převážně státem nebo jiným veřejným zadavatelem nebo je jimi ovládána.¹¹

Předešlé kategorie vymezují veřejného zadavatele pouze rámcově. Budou pod něj spadat také organizační složky zadavatele, který je takto stanoven. Rozdělení veřejných zadavatelů do subkategorií bylo provedeno kvůli určování prahových hodnot pro rozdělení veřejných zakázek na nadlimitní a podlimitní. Každá z kategorií má jiné hranice.

Nejtypičtějším veřejným zadavatelem je Česká republika jako stát. ZVZ odkazuje v poznámce pod čarou na zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož je Česká republika tvořena soustavou organizačních složek, které jednají za stát. Organizačními složkami rozumíme např. ministerstva a další správní úřady státu, soudy, Úřad vlády České republiky, Kancelář Veřejného ochránce práv, Akademii věd České republiky, Grantovou agenturu České republiky a další. Protože organizační složky nejsou právníckými osobami, jako zadavatel vystupuje Česká republika.¹² Ta je podle § 6 ZMČR právníckou osobou, pokud vystupuje jako účastník právních vztahů.

Dotovaný zadavatel

Právnická nebo fyzická osoba zadávající veřejnou zakázku, která je z více jak padesáti procent hrazena z peněžních prostředků poskytnutých veřejným zadavatelem, a to i prostřednictvím jiné osoby, která plní podmínky uvedené v § 2 odst. 3, je dotovaným zadavatelem.¹³

Do kategorie dotovaných zadavatelů tedy spadá subjekt, který obdržel dotaci nebo nenávratné finanční prostředky od veřejného zadavatele jakoukoli jinou formou. Pokud by finanční prostředky byly žádány navrátit (jednalo by se pouze o půjčku), zadávající subjekt nebude spadat do kategorie dotovaných zadavatelů.

¹¹ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, § 2

¹² KRUTÁKOVÁ, L. a T. KRUTÁK. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007, s. 20. ISBN 978-80-7263-376-0

¹³ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, § 2

Dotovaný zadavatel postupuje při zadávání veřejné zakázky podle ustanovení zákona o veřejných zakázkách platných pro veřejného zadavatele (např. v případě lhůt).

Sektorový zadavatel

Sektorovým zadavatelem se dle zákona rozumí osoba, která vykonává některou z relevantních činností dle § 4 ZVZ, a to na základě zvláštního či výhradního práva, nebo nad touto osobou může uplatňovat přímo, ale i nepřímo dominantní vliv veřejný zadavatel.¹⁴

Sektorového zadavatele lze nazývat také síťovým či odvětvovým. Může jím být fyzická i právnická osoba, pokud splní podmínky dané zákonem. Svě zakázky je ale povinen zadávat dle zákona jen pokud se jedná o veřejné zakázky nadlimitní a související s relevantní činností. I když sektorovým zadavatelům zákon umožňuje mnohé úlevy, jsou podřazeni režimu zákona hlavně z důvodu, že zvláštní povaha činnosti těchto subjektů z nich často dělá přirozený monopol.

Centrální zadavatel

Centrálního zadavatele definuje ZVZ zvlášť v § 3. Je jím výhradně veřejný zadavatel, který provádí centralizované zadávání, které spočívá v pořízení dodávky či služby, jež jsou předmětem veřejných zakázek pro jiného zadavatele. Tu dále prodává dalším zadavatelům za cenu ne vyšší než za jakou ji pořídil nebo na účet jiných zadavatelů provádí zadávací řízení a zadává veřejnou zakázku na dodávky, služby či stavební práce.¹⁵

Zadávání veřejných zakázek prostřednictvím centrálního zadavatele je poprvé v české legislativě upraveno až stávajícím zákonem. Cílem této právní úpravy bylo poskytnout jednotlivým zadavatelům možnost nakupovat stavební práce, dodávky a služby od centrálního nákupního subjektu nebo jeho prostřednictvím.

Centralizované zadávání má zvýšit konkurenceschopnost a efektivitu veřejných nákupů, které jsou definovány velkým objemem. Přitom musí být zachována zásada nediskriminace

¹⁴ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, § 2

¹⁵ JURČÍK, R.. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 37. ISBN 978-80-7400-329-5

a rovného zacházení (dle § 6 ZVZ). To všechno může být lépe plněno pomocí zkušeností a možností centrálního zadavatele.

Dalším přínosem centrálního zadávání je převod odpovědnosti za řádný průběh zadávacího řízení podle ZVZ na centrálního zadavatele (§ 3 odst. 3 ZVZ). Převod odpovědnosti také odlišuje využití centrálního zadavatele od možnosti zastoupení zadavatele v řízení specializovaným podnikatelem (§ 151 ZVZ). V případě zastoupení zůstává veřejnoprávní odpovědnost za porušení ZVZ na pověřujícím zadavateli, i když s možností následného smluvního postihu pověřeného podniku, který svým jednáním porušení zákona způsobil.

1.3.2 Dodavatel

Dodavatelem se dle ZVZ rozumí:

„Fyzická nebo právnická osoba, která dodává zboží, poskytuje služby nebo provádí stavební práce, pokud má sídlo, místo podnikání či místo trvalého pobytu na území České republiky, nebo zahraniční dodavatel.“¹⁶

Dodavatelem je tedy kdokoli s právní subjektivitou, ovšem pokud dodává zboží, poskytuje služby nebo provádí stavební práce. Přitom se nebere ohled na jakýkoli vztah k zadavateli, ale ani k veřejné zakázce.

1.3.3 Zájemce

Zájemcem se dle ZVZ rozumí:

„Dodavatel, který podal ve stanovené době žádost o účast v užším řízení, v jednacím řízení s uveřejněním nebo v soutěžním dialogu, nebo dodavatel, který byl zadavatelem vyzván k jednání v jednacím řízení bez uveřejnění, k podání předběžné nabídky v dynamickém nákupním systému, k podání nabídky ve zjednodušeném podlimitním řízení, k podání

¹⁶ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, § 17

*nabídky v řízení na základě rámcové smlouvy, nebo k potvrzení zájmu o účast v případě zadávacího řízení zahájeného uveřejnění pravidelného předběžného oznámení.*¹⁷

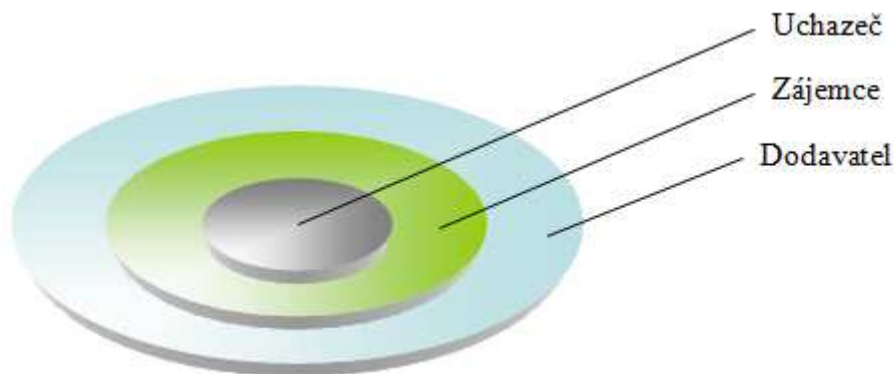
Zájemcem je tedy dodavatel, který si buď ještě musí podat žádost o účast v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním, a nebo dodavatel, jehož ještě musí zadavatel vyzvat k účasti v jednacím řízení bez uveřejnění.

1.3.4 Uchazeč

Uchazeč je osoba, která podala nabídku v zadávacím řízení. V otevřeném řízení je možné, aby nabídku podal kterýkoli subjekt, který je způsobilý splnit předmět veřejné zakázky. V užším a v jednacím řízení s uveřejněním je to pak pouze zájemce, který byl vyzván k podání nabídky, a tedy ten, který si podal žádost o účast v řízení a splnil kvalifikaci.¹⁸

Pro snazší orientaci v hierarchii pojmů souvisejících se subjekty vystupujícími v problematice veřejných zakázek je uvedeno následující schéma.

Obrázek 3: Hierarchie vybraných osob v problematice veřejných zakázek

Zdroj: vlastní

1.4 Zadávací řízení

Zadávací řízení lze chápat jako stanovený postup, který je zadavatel povinen dodržovat při zadávání veřejné zakázky až do uzavření smlouvy s dodavatelem. Jde tedy o proces, který

¹⁷ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, § 17

¹⁸ JURČÍK, R. Zadávání veřejných zakázek a udělování koncesí v ČR a EU. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 48. ISBN 978-80-7179-575-9.

vede k zadání veřejné zakázky, tedy vlastně k rozhodnutí zadavatele o výběru nabídky, která je nejvhodnější. Závěrem tohoto procesu je pak uzavření smlouvy. Zadávací řízení zabezpečuje soutěž při výběru nejvhodnější nabídky.

1.4.1 Druhy zadávacího řízení

Zákon rozlišuje šest druhů zadávacích řízení:

- Otevřené řízení,
- užší řízení,
- jednací řízení s uveřejněním,
- jednací řízení bez uveřejnění,
- soutěžní dialog,
- zjednodušené podlimitní řízení.

Dvě skutečnosti udávají, které z jednotlivých zadávacích řízení je možné použít. První je určení kategorie zadavatele (veřejný, dotovaný či sektorový), tou druhou je fakt, že v případě některých zadávacích řízení musí být splněny zákonné podmínky pro jejich použití.

Tabulka 2: Podmínky pro použití jednotlivých zadávacích řízení a rámcové smlouvy

Druh zadávacího řízení	Veřejný a dotovaný zadavatel	Sektorový zadavatel
Otevřené řízení	bez omezení	bez omezení
Užší řízení	bez omezení	bez omezení
Řízení s uveřejněním	výjimečně, za podmínek § 22	výjimečně, za podmínek § 22
Řízení bez uveřejnění	výjimečně, za podmínek § 23	výjimečně, za podmínek § 23
Soutěžní dialog	výjimečně, za podmínek § 24	nelze
Zjednodušené podlimitní řízení	bez omezení pro zadání podlimitních veřejných zakázek na dodávky a služby a na podlimitní veřejné zakázky na stavební práce do 20 mil. Kč (§ 25)	nepoužívá

Zdroj: JURČÍK, R.. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 165. ISBN 978-80-7400-329-5

Otevřené řízení

Otevřené řízení je standardním druhem zadávacího řízení, které mohou využít všechny kategorie zadavatelů a to bez splnění jakýchkoli podmínek. To znamená, že k podání nabídky je oprávněn kterýkoli podnikatel či jiná osoba, která má o toto podání zájem. Jedná se o nejtransparentnější druh zadávacího řízení z důvodu, že zde nedochází k omezování počtu kvalifikovaných uchazečů a naopak ani není pro pokračování v řízení nutné, aby nabídku a doklady k prokázání splnění kvalifikace podal jakkoli stanovený minimální počet uchazečů.¹⁹

Otevřené řízení se zahajuje oznámením, kterým zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání nabídek a k prokázání splnění kvalifikace. Toto řízení je jednokolové.

Užší řízení

Stejně jako otevřené řízení patří ke standardním zadávacím řízením, které je určené pro všechny kategorie zadavatelů. Již se ale nejedná o jednokolové řízení. První fáze, která souvisí s posuzováním kvalifikace, se zahajuje oznámením o užším řízení. Tím zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání žádostí o účast a k prokázání splnění kvalifikace. Poté se tyto kvalifikace posuzují a případně se omezuje počet možných dodavatelů. Druhou fází je výzva kvalifikovaným zájemcům k podání nabídek.²⁰

O tom, zda použije otevřené či užší řízení, si zadavatel rozhoduje dle svého uvážení.

Jednací řízení s uveřejněním

Jedná se o standardní druh zadávacího řízení, ale pouze pro sektorové zadavatele. Veřejní zadavatelé mohou toto řízení použít pouze za podmínek, které stanovuje ZVZ v § 22. Jednací řízení s uveřejněním je řízením s dvěma fázemi. První fáze je stejná jako při užším

¹⁹ KRUTÁKOVÁ, L. a T. KRUTÁK. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007, s. 95. ISBN 978-80-7263-376-0

²⁰ KRUTÁKOVÁ, L. a T. KRUTÁK. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007, s. 95. ISBN 978-80-7263-376-0

řízení. Ve druhé fázi zadavatel jedná o obdržенých nabídkách s uchazeči. Kolik kol jednání proběhne závisí na zadavateli.²¹

Jednací řízení bez uveřejnění

Tento druh řízení je přípustné používat jen v určitých výjimečných případech. Podmínky, které umožní ho použít, jsou stanoveny ZVZ v § 23. Tyto podmínky jsou určeny pro jednotlivé kategorie zadavatelů a jednotlivé druhy zakázek. Řízení se zahajuje odesláním písemné výzvy k jednání jednomu či více dodavatelům. Jednání tak může probíhat před i po podání nabídek.²²

Toto řízení je nejméně formální, ale také nejméně transparentní. Proto jsou požadavky na jeho průběh velmi striktně stanoveny zákonem.

Soutěžní dialog

Jedná se o nový druh zadávacího řízení. V předchozím znění zákona o veřejných zakázkách byly definovány pouze předchozí čtyři možnosti zadávání. Je určen pouze pro veřejné zadavatele, a to pro zadání veřejné zakázky se zvláště složitým předmětem plnění. Jde o trojfázový druh zadávacího řízení, přičemž první fáze je opět obdobná s předchozími druhy zadávacího řízení. Zahajuje se oznámením soutěžního dialogu. Tím zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání žádostí o účast v soutěžním dialogu. Následuje posouzení splnění kvalifikace a případné omezení množství dodavatelů. Druhá fáze je odeslání výzvy kvalifikovaným dodavatelům k účasti v soutěžním dialogu. Úkolem dialogu je nalézt a vymezit jednoho či více vhodných řešení plnění veřejné zakázky. Třetí fáze následuje po určení nejvhodnějšího řešení. Zadavatel v ní vyzve všechny zájemce, kteří byli původně vyzváni k účasti v soutěžním dialogu, k podání nabídek.²³

²¹ KRUTÁKOVÁ, L. a T. KRUTÁK. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007, s. 95. ISBN 978-80-7263-376-0

²² KRUTÁKOVÁ, L. a T. KRUTÁK. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007, s. 96. ISBN 978-80-7263-376-0

²³ KRUTÁKOVÁ, L. a T. KRUTÁK. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007, s. 97. ISBN 978-80-7263-376-0

Zjednodušené podlimitní řízení

Protože sektorový zadavatel nemusí podlimitní veřejné zakázky zadávat postupem podle zákona, je tento druh zadávacího řízení určen pro veřejného zadavatele. Jedná se jakousi zjednodušenou podkategorií otevřeného řízení. Je také jednofázové, ale zahajuje se odesláním písemné výzvy nejméně pěti zájemcům k podání nabídky a k prokázání splnění kvalifikace. Tuto výzvu je také nutné vhodným způsobem zveřejnit po celou dobu trvání lhůty pro podání nabídek.²⁴

1.4.2 Postup při zadávacím řízení

Zadávací řízení má následující fáze:

- zveřejnění zadání (včetně kritérií posuzování nabídek),
- odevzdání obálek,
- otevření obálek,
- posouzení nabídek,
- zveřejnění výsledků.

Pro potřeby této diplomové práce bude dále analyzována pouze fáze posuzování nabídek. Tato fáze je rozebrána v § 76 ZVZ. V rámci této fáze ověřuje hodnotící komise některé zásadní skutečnosti, které se nabídky týkají. Posuzování má tedy za cíl ověřit, zda nabídky odpovídají požadavkům stanoveným zadavatelem z hlediska obsahového i formálního, zda jsou splněny i všechny požadavky vyplývající ze ZVZ a také zda obsah nabídky neodporuje jiným právním předpisům. Dalším úkolem hodnotící komise je zkoumání výše nabídkové ceny ve vztahu k předmětu veřejné zakázky. Naopak tato fáze již nemá za cíl zkoumat úplnost nabídek. Tato prvotní kontrola se provádí již v předchozí fázi – otevírání obálek.

²⁴ KRUTÁKOVÁ, L. a T. KRUTÁK. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007, s. 97
ISBN 978-80-7263-376-0

Hodnotící komisi je povinen ustanovit veřejný zadavatel, pokud jde o otevřené řízení, užší řízení, soutěžní dialog nebo zjednodušené podlimitní řízení. V jednacím řízení s uveřejněním musí veřejný zadavatel hodnotící komisi zřídit pro předběžné hodnocení nabídek. Sektorový zadavatel hodnotící komisi není povinen zřizovat vůbec a může posuzování a hodnocení nabídek provádět sám. To platí i pro veřejného zadavatele, pokud zadává veřejnou zakázku na základě rámcové smlouvy.

K hodnocení nabídek může komise přistoupit až po provedení posouzení nabídek a případném vyřazení uchazečů, kteří nesplňují podmínky ZVZ nebo podmínky samotného zadavatele. Pouze pokud nepůjde o jasný rozpor, může komise požádat dodavatele o písemné vysvětlení nabídky. Pokud vysvětlení od dodavatele neobdrží nebo nebude dostatečné, je komise nucena, stejně jako každou jinou nabídku, která zjevně nesplňuje podmínku zákona či zadavatele, vyřadit.

Nabídka je hodnocena podle kritérií, které stanovuje zadavatel při vyhlašování zakázky. Tyto kritéria lze rozdělit do dvou skupin a to na hodnocení dle nejnižší nabídkové ceny nebo dle ekonomické výhodnosti nabídky. Při hodnocení dle ekonomické výhodnosti se stanovuje několik samostatných hodnotících kritérií. Těmi jsou například: doba plnění veřejné zakázky, technická a jakostní charakteristika veřejné zakázky, ekologické parametry, výše nabídkové ceny a další. Tato kritéria jsou ovšem příliš obecná a nezohledňují váhu jednotlivých kritérií. Tato skutečnost je slabou stránkou většiny rozhodovacích procesů ze strany zadavatelů.²⁵

Po posouzení všech nabídek komise sestavuje zprávu o posouzení a hodnocení nabídek. Tato zpráva musí obsahovat údaje o složení komise, seznam posuzovaných nabídek, seznam vyřazených nabídek s důvodem proč byly vyřazeny, popis hodnocení zbývajících nabídek a výsledek hodnocení. Zpráva je po vypracování předána zadavateli spolu s ostatní dokumentací a nabídkami. Tato zpráva je veřejná a všem uchazečům, kteří nebyli vyloučení ze zadávacího řízení, je umožněno do této zprávy nahlédnout, případně si z ní pořídit výpis či opis.

²⁵ OCHRANA, F. Hodnocení veřejných zakázek a veřejných projektů. 2. přepracované vyd. Praha: ASPI Publishing, 2001, s. 19. ISBN 80-85963-96-5.

1.5 Kontrolní mechanismy v oblasti VZ

Porušování zákona o veřejných zakázkách kontroluje v České republice především Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Působnost ÚOHS je vymezena zákonem o působnosti Úřadu. Podle § 2 písm. b) uvedeného zákona vykonává Úřad převážně dohled při zadávání veřejných zakázek.

Otevření trhu veřejných zakázek vyžadovalo zavedení záruk transparentnosti a nediskriminace. Za tímto účelem byly přijaty dvě směrnice: Směrnice Rady 89/665/EHS ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce (*Council directive on the coordination of the laws, regulations and administrative provisions relating to the application of review procedures to the award of public supply and public works*) a Směrnice Rady 92/13/EHS ze dne 25. února 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se uplatňování pravidel Společenství pro postupy při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací (*Council Directive coordinating the laws, regulations and administrative provisions relating to the application of Community rules on the procurement procedures of entities operating in the water, energy, transport and telecommunications sectors*). Kontrolní systémy v oblasti zadávání veřejných zakázek by měly být ustanoveny v souladu se směrnicemi přijatými Evropskou komisí a s dalšími dokumenty, které s problematikou souvisejí.

Tyto směrnice tedy byly schváleny vzhledem k tomu, že stávající právní úprava, zajišťující uplatňování opravných řízení jak na vnitrostátní úrovni, tak na úrovni EU ne vždy dostatovala k zajištění dodržování společných ustanovení, zejména ve stadiu, kdy bylo protiprávní jednání možné napravit.²⁶ Přesto kontrolní mechanismy nabývají v zemích EU

²⁶ EUROPEAN COUNCIL. Council directive 89/665/EEC of 21 December 1989 on the coordination of the laws, regulations and administrative provisions relating to the application of review procedures to the award of public supply and public works contracts. Dostupné také z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1989:395:0033:0035:EN:PDF>

různých podob. Systémy lze chápat jako výsledek tradice, minulého vývoje a celkového prostředí v dané zemi.²⁷

Směrnice Rady č. 92/13 o opravných řízeních v oblasti veřejných služeb obsahuje odlišnosti dané průmyslovým a komerčním charakterem zadávajících subjektů. Tyto odlišnosti zahrnují převážně možnosti zadavatelů nechat si přezkoumat své postupy při zadávání veřejných zakázek, a to za účelem získání atestu, který dosvědčuje jejich slučitelnost s právem komunitárním a také možnost smírčího řízení.²⁸

1.6 Shrnutí

Právní úprava veřejných zakázek je velmi složitá. Do budoucna je třeba zjednodušovat pravidla pro zadávání veřejných zakázek a tím usnadnit zadavatelům vypisování veřejných zakázek a zájemcům možnost vstoupit do soutěže. Vláda by se měla snažit vydáváním nových právních úprav omezit byrokratickou zátěž a tím umožnit i menším podnikům přístup na trh se zakázkami.

Výdaje na veřejné zakázky tvoří v ČR více než 17 % HDP. Odhady však hovoří o tom, že mimo zákon je zadávána víc jak polovina zakázek. To je zapříčiněno zakázkami malého rozsahu, u nichž je problém nepřezkoumatelnosti dozorovým orgánem a tak zde vzniká velký prostor pro korupční aktivity. Tyto zakázky nejsou povinně zveřejňovány na internetu a nepodléhají kontrole ÚOHS.

²⁷ RISTIČOVÁ, S. Public procurement review and remediation systems in selected countries of the EU and statistics of controls in the relation of public procurement size. Public contracts and PPP projects. Praha: Institut pro veřejné zakázky a PPPs, 1-2/2011, s. 114. ISSN 1803-9553.

²⁸ EUROPEAN COUNCIL. Council directive 92/13/EEC of 25 February 1992 coordinating the laws, regulations and administrative provisions relating to the application of Community rules on the procurement procedures of entities operating in the water, energy, transport and telecommunications sectors.

Dostupné také z WW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0013:20080109:EN:PDF>>

2 Firma SPS - VKP s. r. o.

Praktická část této diplomové práce byla zpracovávána za spolupráce a podpory vedení firmy SPS - VKP s. r. o. Pro uvedení do souvislosti následuje krátké představení firmy, její historie, současné situace i vývoje do budoucna.

2.1 Historie

Společnost SPS - VKP s. r. o. vznikla fúzí společností V. K. P. spol. s r. o. a Strojírna Potůček spol. s r. o. Fúze proběhla v roce 2008 na základě posouzení ekonomické situace obou společností s cílem racionalizovat řízení a snížit režijní náklady obou společností.

Ve společnosti SPS - VKP se tedy slučují dvě historie:

- Historie závodu Strojírna Potůček spol. s r. o. ve Slatiňanech, která má svůj doložitelný původ na místě svého působení od roku 1899 a doložitelnou právní kontinuitu od počátku 19. století.
- Historie společnosti V. K. P., která byla založena v roce 1991.

Historie závodu Slatiňany je doložitelná od založení v roce 1899 jako závod na výrobu strojních zařízení. Firma byla o dva roky později zakoupena panem Černým a zde již začíná výroba hasičských zařízení. V roce 1907 koupila firmu Černý firma Smekal. Firma Smekal byla v té době jedním z velkých výrobců hasičské a komunální techniky a sídlila v Praze na Smíchově. Pod tlakem rozšiřující se firmy Ringhoffer se firma Smekal v roce 1907 zakoupením závodu ve Slatiňanech přemístila z Prahy. Tím se dostala do Slatiňan výroba hasičských zařízení s tradicí, počínající v roce 1820 .

V roce 1820 zahájila výrobu firma Smekal v Čechách pod Kosířem a postupem času se rozrostla do několika závodů. V průběhu první světové války firma zajišťovala výrobu hasičské a vojenské techniky a po roce 1918 se stala hlavním členem Hasičských závodů a.s., které měly své filiálky např. ve Wroclavi a v Mariboru. V letech krize počínající rokem 1929 došlo k prudkému poklesu požadavků a k rozpadu firmy Hasičská technika a. s. a pan R. A. Smekal, jako pokračovatel tradice rodinné firmy Smekal, zakoupil

konkurzní podstaty Hasičské techniky a. s. závod Slatiňany a tím zabezpečil plynulé pokračování výroby v závodě Slatiňany.

Po smrti pana R. A. Smekala zakoupil firmu bývalý prokurista firmy pan Ing. Jiří Potůček, který byl majitelem až do znárodnění v roce 1948. Po roce 1948 prošla firma několika organizačními změnami a následně se stala částí n. p. Karosa Vysoké Mýto.

Po rozpadu Karosy po roce 2000 se vyčlenila z výrobního závodu Karosa 02 Polička firma THT (dnešní největší konkurent SPS - VKP) a ze závodu 03 Slatiňany po privatizaci Strojírna Potůček .

Historie společnosti V. K. P. je kratší. Společnost byla založena v roce 1991. Pracovala nejdříve jako obchodní společnost, dodávající strojírenské výrobky do zahraničí (Francie, Německo). Pro možnost lepšího ovlivňování dodávek tím, že bude zajišťovat jejich část ve vlastních kapacitách, nejprve společnost vstoupila v privatizaci do společnosti Strojírna Potůček, následně zakoupila a investičně dobudovala závod na výrobu vysokozdvížných vozů v Radimi a posléze i část bývalého s. p. Transporta, kde se vyráběly ocelové konstrukce. Po poklesu zájmu o sortiment ocelových konstrukcí a propadu trhu v této komoditě se dostala společnost do ztráty a byla nucena závod Chrudim prodat. Byla zachována výroba vysokozdvížných vozů s bočním ložením v závodě Radim a v této podobě vstoupila společnost do fúze se společností Strojírna Potůček v roce 2008.

Takto vzniklá společnost SPS - VKP s. r. o. pokračuje ve výrobě hasící techniky, komunální techniky a vysokozdvížných vozů kontinuálně jako přímý následovník Strojírny Potůček a V. K. P.

2.2 Současnost

Současný stav společnosti lze charakterizovat vývojem některých základních ukazatelů za poslední období (pro společnost je to hlavně období od fúze v roce 2008). Z tohoto pohledu se jedná o srovnatelnou bázi let 2009, 2010 a 2011.

Období 2009-2011 bylo především poznamenáno nastupující a probíhající krizí, která zasáhla jednotlivé výrobní sortimenty společnosti následujícím způsobem :

Vysokozdvížné vozy

Z produkce 80 ks v letech 2006-2007 začala v roce 2009 klesat výroba na 32 ks v roce 2008 a jen 5 ks v roce 2010. Poté došlo k mírnému zlepšení v r. 2011 a s výhledem (na základě smluv, poptávek a rozjednaných obchodních případů na cca 12 až 15 ks) pro rok 2012 lze mluvit o zvratu.

Komunální technika

Odbyt tohoto sortimentu byl v minulých letech postaven na drobných odběratelích a objem výroby se udržel i v letech krize na hodnotě cca 50 až 70 mil. Kč.

Hasičská technika

Tento sortiment převzal v letech 2008 až 2010 funkci hlavního výrobního programu. V roce 2008 se vyrobilo (přímo nebo v kooperačních vazbách) 65 hasičských vozidel, 72 hasičských vozidel v roce 2009 a 46 hasičských vozidel v roce 2010. V těchto obdobích dobíhaly ještě dříve naplánované a finančně zajištěné dodávky hasičských vozů pro obnovu vybavení profesionálních a dobrovolných hasičských útvarů. Hlavní roli hrála v těchto letech dotační politika pro dobrovolné hasičské sbory a financování obcí, kde každá obec při splnění podmínek dostala jednorázovou dotaci na nákup hasičského vozu ve výši 2 mil. Kč. Pro profesionální sbory byly realizovány soutěže na 40 ks hasičských vozů v každém roce (v roce 2010 byl již i tento počet redukován na 20 ks).

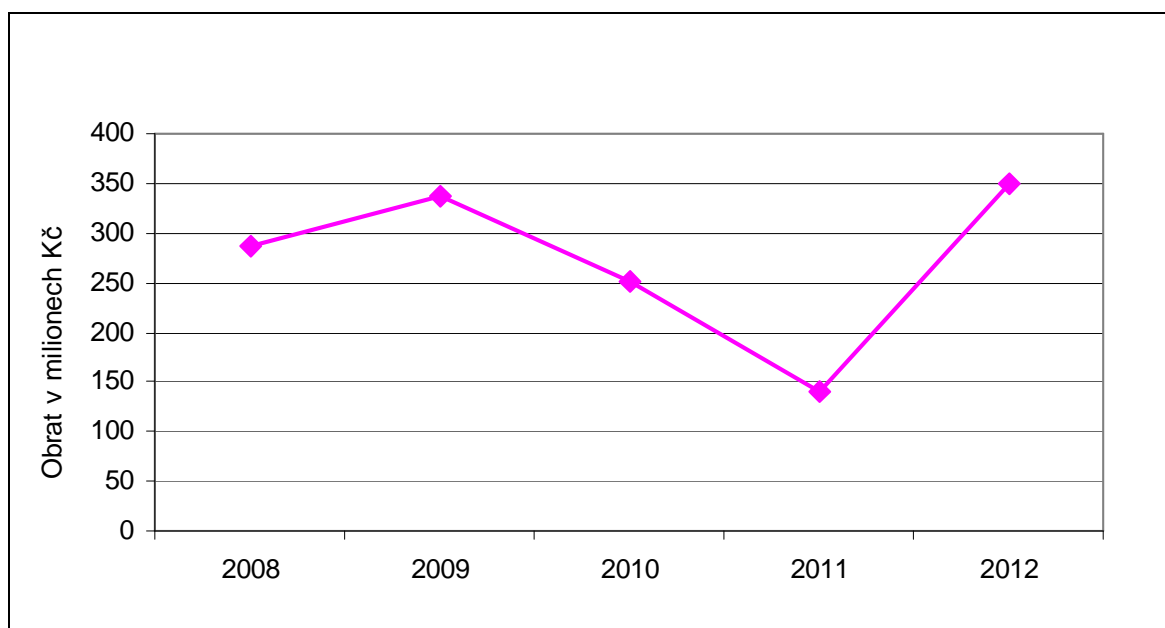
Firma prokázala svou konkurenceschopnost tím, že se v roce 2008 účastnila formou kooperační výroby 20 ks vozidel na těchto zakázkách, v roce 2009 vyhrála soutěž na 40 ks vozidel a v roce 2010 soutěž na redukováný počet 20 ks vozidel.

Odpovídajícím způsobem se tento vývoj projevil např. na počtu pracovníků firmy. Po fúzi v roce 2008 měla firma celkem 165 zaměstnanců, nyní má pouze 104. Kladným důsledkem tohoto procesu bylo adekvátní snížení nákladů a udržení konkurenceschopnosti. To se projevilo např. tím, že si firma v roce 2011 mohla dovolit nabídnout např. v soutěži

na dodávku 42 ks hasičských vozů pro Bulharskou republiku tak zajímavou cenu, že v této soutěži zvítězila.

Dalším ukazatelem současného stavu společnosti může být její obrat. V následujícím grafu lze pozorovat vývoj za roky 2008-2011 a odhadnutou výši obratu za rok 2012 s ohledem na skutečnost, že v lednu tohoto roku jsou již uzavřeny smlouvy na hodnotu cca 200 mil. Kč.

Obrázek 4: Obraty firmy v letech 2008-2012 v Kč

Zdroj: interní dokumenty

Vývoj obratu firmy byl velmi silně ovlivněn celosvětovou ekonomickou krizí probíhající v letech 2007-2010. Jak je patrné z grafu, krize se začala projevovat v obratu firmy až po roce 2009 a nejcitelnější byly pro firmu její následky až v roce 2011. Přesto, jak se zdá podle odhadů na další rok, nastalo viditelné zlepšení.

Z tohoto pohledu se zdá být vliv krizových let vyrovnán, zůstává ale podstatná skutečnost, že nelze očekávat intenzivní rozvoj společnosti pomocí zakázek od tuzemských firem, ale je nutno hledat intenzivním způsobem odbyt v zahraničí. Tomu odpovídá i výhled roku 2012, který je tvořen z více než 60% exportem (Rumunsko, Bulharsko, Polsko).

Celá následující část diplomové práce je již zaměřena pouze na výrobu hasičské techniky ve firmě SPS - VKP, s. r. o. Hlavním důvodem zaměření se na tuto část sortimentu firmy je její převládající podíl ve výrobě a hlavně obratu.

2.2.1 Obchod

Úspěšnost obchodu se hodnotí poměrně nesnadno s ohledem k velice rozdílnému charakteru poptávek.

Tuzemský trh

Tuzemská poptávka hasičské techniky má v zásadě dvě podoby:

- Poptávka po jednotlivých hasičských vozech, podávaná obcemi, nebo většími firmami, výjimečně Hasičským sborem ČR.
- Poptávka HZS ČR, která je centrálně definována generálním ředitelstvím HZS a realizována jednotlivými krajskými ředitelstvími.

Zahraniční poptávky se získávají buď prostřednictvím spolupracujících zahraničních společností nebo z veřejných zdrojů. Mají rovněž charakter buď jednotlivě objednávaných výrobků nebo centrálně vypisovaných soutěží na větší objemy.

Počet tuzemských poptávek včetně vypisovaných soutěží se pohybuje okolo 60 za rok, počty zpracovávaných (posuzovaných) zahraničních okolo 20. Tento poměr se zřejmě bude v dalších letech měnit ve prospěch zahraničních poptávek.

Úspěšnost lze hodnotit dvěma pohledy:

- počet podaných nabídek / počet úspěšných případů,
- objem podaných nabídek v Kč / objem získaných zakázek.

Právě na tyto dva pohledy úspěšnosti firmy na trhu se bude tato diplomová práce zaměřovat v následujících částech.

Trh EU

Obchod se zeměmi EU je strategickým záměrem firmy, i když se nevylučuje aktivita na dalších trzích (v současné době akvizice v Srbsku, Černé Hoře, Bangladéši apod.) Pokud hodnotíme dosavadní činnost společnosti na trhu EU, musíme ji označit za stav, kdy se tyto aktivity začínají budovat. Několik pokusů s nabídkami do vyspělých zemí EU společnost poněkud odradilo od tohoto směru (Rakousko), na druhé straně se podařilo realizovat akce v „nových“ zemích EU (Rumunsko, Bulharsko). Společným jmenovatelem úspěšných nabídek je to, že se jednalo o soutěže finančně kryté EU. Tento stav bude pravděpodobně ještě nějakou dobu přetrvávat a tyto zdroje může společnost využívat, bohužel pouze na základě nízkých cen, které se v těchto státech pohybují na úrovni o cca 10 až 15% níže, než v západní Evropě.

2.2.2 Obchodní záměry

Se shora uvedenými fakty je nutno počítat ve výhledu obchodních aktivit, protože oblast dotovaných soutěží ve východní Evropě bude jednak časově omezená, ale ekonomicky nepřináší firmě výsledky srovnatelné s realizací ve vyspělých zemích Evropy. Znamená to, že realizací „východní“ obchodní politiky si firma může zajistit objem výroby, udržení kvalifikace (lidi, technologie), ale chce-li dosáhnout na vyspělejší techniku a technologii, čili investovat do vlastního rozvoje, musí toto období zužitkovat právě pro přípravu a realizaci pronikání na vyspělejší trhy. Příprava koncepce tohoto postupu, vytváření podmínek a zdrojů je dnes hlavním perspektivním programem firmy.

3 Získávání veřejných zakázek vypisovaných v EU

Jak již bylo zmíněno dříve, obchod se zeměmi EU je strategickým záměrem firmy SPS - VKP s. r. o. Protože firma vyrábí velmi specifické produkty, je získávání veřejných zakázek skoro jedinou možností, jak proniknout na zahraniční trhy.

Zájemce o hasící techniku tvoří z velké většiny veřejné subjekty, které jsou vázané povinnostmi získávat majetek s vyšší pořizovací hodnotou právě pomocí vypisování veřejných soutěží. Minoritní část zájemců o produkty firmy SPS - VKP tvoří soukromé subjekty. Tyto soukromé subjekty mají možnost pořizovat hasící techniku nákupem napřímo od výrobce bez vypisování soutěží. Protože se většinou jedná o velké firmy se zahraničními majiteli, které využívají již daný systém veřejných soutěží, který jim zajistí výběr nejvýhodnější nabídky (a to jak z finančního hlediska, tak z hlediska kvalitativního), využívají institutu veřejných zakázek.

3.1 Veřejné zakázky vypisované v Evropské unii

Společnosti, které mají sídlo v zemi EU, se mohou ucházet o zakázky orgánů veřejné správy a o zakázky firem v ostatních členských státech EU. Orgány v celé EU používají při výběru dodavatelů harmonizované a transparentní postupy. Jak vypadá průběh celé veřejné zakázky je přiblíženo v příloze číslo 1, kde je ze strany zadavatele rozdělen průběh veřejné zakázky do čtyř fází životního cyklu. Těmi jsou plánování zakázky, příprava, zadávání a plnění smlouvy.

Pokud hodnota veřejné zakázky v EU překročí finanční limity, pak se na tyto zakázky uplatňují dvě evropské směrnice:

- První z nich je směrnice týkající se smluv na stavební práce, dodávky a služby,
- Druhá stanovuje postupy při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodohospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb.

Konkrétně se jedná o Směrnici Rady 89/665/EHS ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných

zakázek na dodávky a stavební práce a Směrnici Rady 92/13/EHS ze dne 25. února 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se uplatňování pravidel Společenství pro postupy při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací.

Finanční limity pro veřejné zakázky a koncesní řízení, které jsou platné od 1. 1. 2012 Nařízením Komise (EU) č. 1251/2011 ze dne 30. listopadu 2011, kterým se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES, 2004/18/ES a 2009/81/ES ohledně prahových hodnot používaných při postupech zadávání zakázek, znázorňuje následující tabulka. Tyto eurové finanční limity se mění od 1. 1. 2012 a na české koruny jsou přepočítávány sdělením Komise (2011/C 353/01). Pro porovnání jsou v tabulce uvedeny i limity z minulých let. Jak je z tabulky patrné, limity se výrazněji změnily pouze u veřejných zakázek na dodávky zadávané územně samosprávnými celky, jejich příspěvkovými organizacemi a jinými právníckými osobami stanovenými zákonem a dotovanými zadavateli.

Tabulka 3: Limity pro veřejné zakázky

Druh veřejné zakázky/koncese	Finanční limity platné do 31. 12. 2011	Finanční limity platné od 1. 1. 2012
Veřejné zakázky na stavební práce	125 451 000 Kč	125 265 000 Kč
Koncese na stavební práce	125 451 000 Kč	125 265 000 Kč
Veřejné zakázky na dodávky a služby zadávané:		
Českou republikou a státními příspěvkovými organizacemi	3 236 000 Kč	3 256 000 Kč
územně samosprávnými celky, jejich příspěvkovými organizacemi, jinými právníckými osobami dle § 2 odst. 2 písm. d) zákona, a dotovanými zadavateli	4 997 000 Kč	5 010 000 Kč
sektorovými zadavateli	10 020 000 Kč	10 021 000 Kč

Zdroj: MMR ČR. Nové finanční limity platné do 1. 1. 2012 *Veřejné zakázky*. 2012 č. 1, s. 16, ISSN 1803-6724

3.2 Uveřejnění výběrového řízení na veřejnou zakázku

Zamýšlí-li zadavatel vypsát veřejnou zakázku, musí tuto skutečnost – v závislosti na zvoleném druhu výběrového řízení – oznámit omezenému či neomezenému okruhu potenciálních uchazečů. Tento krok má za úkol vyhovět zásadě transparentnosti. Zaručuje však také rovné zacházení s uchazeči. I pro zadavatele je však povinnost uveřejnění vypsání výběrového řízení prospěšná. Čím více potenciálních uchazečů je informováno

o záměru udělit zakázku, tím více nabídek může zadavatel získat. To se samozřejmě odrazí na kvalitě a ceně.

Hlavní součástí uveřejnění výběrového řízení je v případě otevřeného řízení oznámení o vypsání. V případě řízení užšího a jednacího to je pak uveřejnění výzvy k účasti ve výběrovém řízení. Těmito způsoby se dodavatelé dozvídají o záměru zadavatele a mohou požádat o zaslání podrobné zadávací dokumentace, pokud by měli zájem zakázku získat.

EU také podporuje předkládání nabídek online jako způsob, který má za cíl zjednodušit podnikání v unii, šetřit čas a prostředky.

3.2.1 Elektronické zadávání veřejných zakázek

Elektronické zadávání veřejných zakázek je upraveno dle právního rámce, který je součástí směrnic Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby a č. 2004/17/ES, o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb. Tyto dvě směrnice poskytují ucelený právní rámec pro elektronické zadávání zakázek otevřeným, transparentním a nediskriminačním způsobem. Stanovují také pravidla pro elektronické nabídkové řízení a určují podmínky pro moderní nákupní metody založené na elektronických komunikačních prostředcích.

Kvůli implementaci nového právního rámce elektronického zadávání veřejných zakázek vydala Evropská komise sdělení Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru Evropskému parlamentu a Výboru regionů č. SEK (2004) 1639 „Akční plán provádění právního rámce v oblasti elektronického zadávání veřejných zakázek“. Z tohoto plánu vyplýval požadavek na členské státy EU zpracovat národní plány zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek. Proto dne 10. 5. 2006 přijala vláda ČR usnesení č. 500, kterým schválila Národní plán zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek pro období let 2006-2010 a v následujících letech (5. 1. 2011) se pak dalším strategickým dokumentem pro elektronizaci zadávání veřejných zakázek stala Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období 2011-2015.

Pokud se vezmou v úvahu návrhy nových směrnic týkajících se veřejného zadávání, které uveřejnila Evropská komise na svých internetových stránkách, pak by elektronická komunikace v zadávacích řízeních měla v roce 2014 projít velkými změnami.

Směrnice by měla výrazně posílit používání elektronické komunikace v zadávacích řízeních. Elektronická komunikace bude povinná v dynamickém nákupním systému, elektronických aukcích, při využití elektronických aukcí, při využití elektronických katalogů a při centralizovaném zadávání. I zasílání oznámení k uveřejnění v Úředním věstníku EU bude možné výhradně elektronicky. Zadavatelé budou mít povinnost zpřístupnit zadávací dokumentaci zdarma na internetu, což může zajistit větší počet zájemců o získání veřejné zakázky. Členské státy budou moci stanovit také obligatorní elektronickou formu komunikace i v dalších případech. Od roku 2016 by již měla být veškerá zadávací řízení prováděna elektronicky, hlavně podávání nabídek. Výjimku by tvořily případy, kdy nebude možné zveřejnění z důvodů autorských práv.²⁹

3.3 Postup firmy při získávání veřejné zakázky v EU

Pokud jde o veřejnou zakázku podlimitní, lze vhodné zakázky, kterých by se firma chtěla zúčastnit, hledat na jednotlivých webech zadavatelů nebo využít komerční vyhledávače. Zakázky, které dosáhnou či překročí stanovené evropské limitní hodnoty, jsou navíc uveřejňovány Úřadem pro úřední publikaci ES v Lucemburku. Takovou nadlimitní veřejnou zakázku lze najít na centrální adrese informačního systému o veřejných zakázkách a na portálu TED (Tenders Electronic Daily).

Tenders Electronic Daily je databáze výzev k předkládání nabídek z celé Evropy, včetně Evropského hospodářského prostoru. Představuje on-line verzi Dodatku k úřednímu věstníku Evropské unie. Aktualizuje se pětkrát týdně. Lze na něm prohlížet, vyhledávat a třídit oznámení o zakázkách podle země, regionu, obchodního sektoru apod. U nadlimitních zakázek lze jen málokdy očekávat přímé oslovení od zadavatele.

²⁹ EVROPSKÁ KOMISE. 2012. *Reform proposal* [online]. [vid. 2012-02-22]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/reform_proposals_en.htm>

3.3.1 Kritéria při posuzování vhodné veřejné zakázky

Právo, ať již na úrovni národní či komunitární, upravuje pouze postupy zadavatele k výběru vhodného dodavatele. Jaké veřejné zakázky se bude účastnit firma jako dodavatel, záleží jen na rozhodnutí jejího managementu. Kritérií, které musí být zváženy, je nepřeberné množství. V této kapitole jsou nastíněny nejdůležitější z nich.

a) Předmět veřejné zakázky

Čeho se vypsaná zakázka týká, je samozřejmě první věc, která musí firmu zajímat. SPS - VKP s. r. o. se účastní veřejných zakázek týkajících se hasičských vozidel: cisternových automobilových stříkaček, vozidel s otočným žebříkem a požárních vozidel. Firma sice vyrábí i komunální techniku a vysokozdvizné vozíky, ale jak již bylo zmíněno dříve, tato diplomová práce se zaměřuje pouze na hasičskou techniku. Na evropském portálu TED se vhodné veřejné zakázky vyhledávají podle číselných kódů nacházejících se ve společném slovníku pro veřejné zakázky (CPV).

CPV je jednotným klasifikačním systémem pro veřejné zakázky, který má za cíl standardizovat odkazy, které veřejní zadavatelé a zadávající subjekty používají pro popis předmětu veřejných zakázek. Skládá se z hlavního slovníku, který se využívá pro určení předmětu zakázky a doplňkového slovníku, který slouží při zadávání dalších kvalitativních informací. Hlavní slovník je založen na stromové struktuře obsahující kódy s maximálně devíticíselnými znaky (8místný číselný kód plus jedna kontrolní číslice), které souvisí se slovním popisem druhu dodávky, stavebních prací nebo služeb představujících předmět zakázky.³⁰

Pro úplnost je třeba uvést, že podíl veřejných zakázek uveřejněných v portálu TED k celkovému trhu veřejných zakázek v EU se pohybuje okolo jedné poloviny.³¹ Tato skutečnost je způsobena tím, že v portálu je povinnost zveřejňovat pouze nadlimitní veřejné zakázky. Protože jsou ale veškeré následující přehledy získané z TEDu zaměřené na hasičská vozidla, jejichž cena za kus se většinou pohybuje nad hranicí pěti milionů

³⁰ EVROPSKÁ KOMISE. *Informace o evropských veřejných zakázkách* [online]. Oddělení komunikace Evropské komise [vid. 2012-12-17]. Dostupné z WWW: http://simap.europa.eu/codes-and-nomenclatures/codes-cpv/codes-cpv_cs.htm

³¹ Interní průzkumy a pozorování firmy na trzích veřejných zakázek v EU

korun, a protože nadlimitní zakázkou rozumíme jakoukoli zakázku (kromě zakázek na stavební práce), jejíž předpokládaná hodnota přesáhne 1 milion korun (za rok 2011 je nutno brát v úvahu limit 2 miliony korun, protože limit se změnil novelou zákona účinnou od 1. 4. 2012). Můžeme ovšem předpokládat, že přehledy, které se týkají těchto předmětných zakázek, nebudou příliš zkresleny zakázkami, které na TEDu nemusely být zveřejněny.

V roce 2011 se firma SPS - VKP zúčastnila třiceti šesti výběrových řízení, z nichž 14 vyhrála. Firma je jedním z největších výrobců hasících vozů v České republice, ale podíl vypsaných veřejných zakázek k počtu výběrových řízení, kterých se firma zúčastnila v rámci EU, není velký. Je to způsobeno silnou konkurencí z okolních států EU, převážně z Německa, a hlavně velikostí firmy v porovnání s výrobcí v zahraničí. Dalším důvodem může být i fakt, že firma SPS - VKP zatím nesplňuje některé požadavky z oblasti vývoje, které jsou podmínkou k účasti v soutěžích od zadavatelů z některých vyspělejších zemí. V tabulce jsou vypsány počty zveřejněných oznámení o zadání na evropském portálu TED v roce 2011. Počty zakázek jsou rozděleny dle jednotlivých CPV, které spadají do zájmu firmy.

Tabulka 4: Vypsání veřejných zakázek za rok 2011 v EU – členění dle CPV

Hlavní předmět dle CPV	Počet zakázek
Cisternové automobilové stříkačky	140
Vozidla s otočným žebříkem	79
Požární vozidla	270

Zdroj: Vlastní zpracování – zdroje z: EVROPSKÁ KOMISE. *Dodatek k Úřednímu věstníku Evropské unie* [online]. oddělení komunikace EK. vid. [2012-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://ted.europa.eu/TED/browse/browseByBO.do>>

b) Kvalifikační předpoklady firmy

Kvalifikací uchazečů rozumíme jejich způsobilost k potencionálnímu plnění veřejné zakázky. Pro určení kvalifikace jsou rozhodující dva základní nástroje, a to právní, které jsou stanovené přímo zákonem, a ekonomické, které vyjadřují přímo definovanou způsobilost uchazeče k plnění zakázky. Aby se firma vůbec mohla ucházet o získání veřejné zakázky, musí tedy splňovat určité předpoklady, které na ni zadavatel požaduje. Mezi zadavateli obligatorně vyžadované předpoklady patří základní a profesní kvalifikační předpoklady, ostatní kvalifikační předpoklady, tedy ekonomické, technické a finanční,

stanovuje veřejný zadavatel v závislosti na konkrétním předmětu zakázky a mohou se tudíž v jednotlivých případech lišit. Jejich vyžadování je nikoli povinností, ale oprávněním veřejného zadavatele.

Zákon určuje 4 skupiny kvalifikačních předpokladů:

- Základní kvalifikační předpoklady

Základní kvalifikační předpoklady najdeme vyjmenované v § 53 ZVZ. Uchazeč je povinen splnit je sám, což znamená, že není možné tyto předpoklady plnit prostřednictvím subdodavatele.

- Profesní kvalifikační předpoklady

Splnění profesních kvalifikačních předpokladů prokáže dodavatel pokud předloží dokumenty zaručující odbornou způsobilost. Odbornost prokazuje dodavatel buď sám či prostřednictvím subdodavatele.

- Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady

Ekonomické a finanční předpoklady mají zadavateli zajistit, že vybraný smluvní partner je stabilní firmou na trhu, která nemá v delším období finanční či ekonomické problémy.

- Technické kvalifikační předpoklady

V § 56 ZVZ lze nalézt výčet možných podkladů, které může zadavatel požadovat k prokázání technických kvalifikačních předpokladů.

Jejich smyslem je prokázání, že firma má technickou způsobilost a kapacitu realizovat dodávky v požadovaném rozsahu.

Dne 1. 4. 2012 vstoupila v platnost novela Zákona o veřejných zakázkách. Kromě nezbytné transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/66/ES do českého právního řádu, která přináší zvýšení účinnosti přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek, má novela zákona za cíl zvýšit transparentnost, minimalizovat nedostatky zjištěné při dosavadní aplikaci zákona o veřejných zakázkách a odstranit nejvýraznějších

formalismy ze stávající právní úpravy. Jedná se zejména o změny v prokazování ekonomické a finanční kvalifikace. Ekonomická kvalifikace bude nahrazena prohlášením dodavatele o ekonomické a finanční způsobilosti plnit veřejnou zakázkou. Ohledně změn v technických kvalifikačních předpokladech nebude moci zadavatel k prokázání technické kvalifikace požadovat certifikáty ISO. Nově také bude muset zadavatel zrušit zadávací řízení, pokud by měl hodnotit méně než dvě nabídky.

Tabulka 5: Nástroje kvalifikační dokumentace

Druh prokazované způsobilosti	Forma prokazování
Finanční a ekonomická způsobilost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vyjádřením banky, u níž má uchazeč nebo zájemce veden běžný účet, ▪ účetní závěrkou, ▪ pojistnou smlouvou, jejímž předmětem je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou dodavatelem třetí osobě, ▪ výkazem celkového obrátu uchazeče nebo zájemce a obrátu dosaženého za provedené práce, dodávky zboží nebo poskytnutí služeb za předcházející 3 účetní období.
Technická způsobilost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Seznamem významných dodávek v posledních 3 letech, s uvedením jejich rozsahu objednatelem, ▪ popisem technického vybavení, ▪ vzorky, popisy a fotografiemi zboží určeného k dodání, ▪ osvědčeními o jakosti, ▪ kontrolou výrobních kapacit provedenou zadavatelem, ▪ přehledem techniků a technických útvarů.

Zdroj: OCHRANA, F. *Veřejné zakázky*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2004, str. 22. ISBN 80-86119-79-3

c) Výrobní kapacity

Výrobní kapacity jsou jedním z požadovaných technických kvalifikačních předpokladů. Firma musí doložit zadavateli, že je schopna vyrobit předmět plnění zakázky, ale také musí zvážit pokrytí výrobních kapacit tak, aby nezbyvaly volné kapacity a pokud, tak pouze

v tolerované míře. Toto pokrytí musí být zajištěno pomocí získávání dostatečného množství zakázek.

d) Zdroje financování

Firma při výběru veřejných zakázek, kterých bude mít zájem se účastnit, musí brát v úvahu zdroj, z jakého je tato zakázka financována. Bohužel ne všechny zdroje jsou spolehlivé a to jak z pohledu možného nezaplacení za dodávku, tak z pohledu možného zrušení zadávacího řízení. Tento případ je dost častý u veřejných zakázek vypisovaných soukromými subjekty. Pokud by bylo zadávací řízení zrušeno, firma by přišla o investice do přípravy nabídky.

- Zdroje z veřejných rozpočtů a státních fondů ČR

Standardní metodou financování veřejných zakázek zadávaných veřejným sektorem je využití státního rozpočtu. Zde je možné projekt financovat buď z běžných zdrojů, z účelových fondů (např. Státní fond dopravní infrastruktury) nebo ze státních dluhopisů.

- Soukromé zdroje

Zdroje firem, ať již vlastní či cizí (leasing či bankovní úvěry) i méně známé - alternativní, jako například private equity a venture capital.

- Zdroje z fondů EU

Evropská komise přiděluje část rozpočtu EU pro společnosti a organizace v podobě výzvy k podávání grantů či fondů a dalších finančních programů.

Zásady pro zadávání veřejných zakázek při realizaci projektů spolufinancovaných z evropských fondů jsou stanoveny v Metodice finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, např. Fondu soudržnosti na programové období 2007-2013. Uvedená metodika tak vytváří základní rámec přístupu k finančnímu řízení a kontrole strukturálních fondů. Upravuje mimo jiné také zadávání veřejných zakázek s dopadem na vnitřní trh EU.

- Jiné zahraniční zdroje.

Pokud se firma rozhoduje o veřejné zakázce dle způsobu financování, jsou pro ni nejspolehlivější zakázky financované z fondů EU. U tohoto způsobu financování se firma spoléhá na garanci nezrušení vypsání zakázky i na jistotu zaplacení. Podobnou úroveň garance mají i zakázky financované z veřejných rozpočtů a státních fondů ČR u zakázek na národní úrovni.

Pokud je zakázka financována ze soukromých zdrojů firem, musí se brát v úvahu i země, ze které pochází zadavatel. U zadavatelů ze západních zemí může ještě dodávající firma spoléhat na stabilitu a důvěryhodnost zadávajících firem. Bohužel hlavně u subjektů z východu, které zveřejní oznámení o vypsání veřejné zakázky, se často jedná o veřejnou zakázku „na zkoušku“. Z přijatých nabídek pak zadávající firma zjistí ceny, dodavatelské podmínky atd. Posléze zakázku zruší.

Oznámení zadávacího řízení obsahuje veškeré základní informace, které může uchazeč potřebovat pro rozhodnutí, zda je pro něj zakázka zajímavá, a rovněž odkaz na internetovou adresu, kde si ve většině případů může rovnou stáhnout zadávací dokumentaci. Ta je tak jedním z hlavních dokumentů, které zadavatel předkládá uchazečům pro zpracování nabídek.

Pro představu, kolik veřejných zakázek je oznámeno a kolik se jich skutečně uskuteční, jsou v následující tabulce, podle země zadavatele, uvedeny počty oznámení zadávacího řízení a počet skutečně zadaných zakázek za rok 2011.

Jak je patrné z posledního sloupce tabulky, kde jsou uvedeny poměry zadaných zakázek k oznámením o zadání veřejných zakázek, největší rozdíly najdeme právě u zmiňovaných východních zemí EU. Dále jsou velké poměry rušení i u zemí, které nejvíce zasáhla krize. Důsledkem ekonomického propadu v letech 2008 až 2009 a následné snaze států o fiskální konsolidaci, projevující se škrty v oblasti veřejných výdajů, byly veřejné zakázky v nejvíce zasažených státech rušeny. Poměr rušení zakázek u těchto zemí většinou překračuje hodnotu 50 %.

Tabulka 6: Počty oznámení a počty zadáných zakázek

Země zadavatele	Oznámení zadání zakázky	Zadané zakázky	Poměr rušení zakázek v %
Rakousko	74	27	63,51
Belgie	8	5	37,50
Bulharsko	3	1	66,67
Kypr	5	3	40,00
Česká republika	18	19	-5,56
Německo	441	362	17,91
Dánsko	5	4	20,00
Estonsko	1	0	100,00
Španělsko	13	11	15,38
Finsko	8	5	37,50
Francie	67	40	40,30
Řecko	2	1	50,00
Irsko	3	4	-33,33
Itálie	7	8	-14,29
Litva	4	2	50,00
Lucembursko	4	2	50,00
Lotyšsko	1	2	-100,00
Nizozemsko	17	11	35,29
Polsko	144	125	13,19
Portugalsko	6	2	66,67
Rumunsko	25	14	44,00
Švédsko	13	7	46,15
Slovinsko	14	8	42,86
Slovensko	1	2	-100,00
Velká Británie	7	5	28,57

Zdroj: Vlastní zpracování – zdroje z: EVROPSKÁ KOMISE. *Dodatek k Úřednímu věstníku Evropské unie* [online]. oddělení komunikace EK. vid. [2012-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://ted.europa.eu/TED/browse/browseByBO.do>>

Náklady vydané na zpracování nabídky pro firmy, které po obdržení nabídek zruší zakázku, jsou samozřejmě ztrátou pro všechny firmy, které zaslaly tuto nabídku. Jedná se o nemalé náklady na získání dokumentů požadovaných zadavatelem, náklady vydané na zpracování nabídky a další administrativní náklady. Podle odhadů Evropské komise³² se v České republice v průměru tyto výdaje pohybují kolem 45 000 Kč na jednu nabídku. Firma tedy musí zvažovat nejen zdroje, ze kterých bude zakázka financována, ale také

³² STRAND, I. *Public procurement in Europe – Cost and effectiveness* [online]. [vid. 2012-03-11]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/modernising_rules/cost-effectiveness_en.pdf>

zemi, ze které zadavatel pochází. Jak již bylo zmíněno a jak je patrné z tabulky, největší procento zrušených zakázek je možno zaznamenat v zemích východní Evropy.

e) Země zadavatele

Jak již bylo zmíněno, firma SPS - VKP několikrát zkoušela proniknout na západní trhy. Bohužel zatím technická vyspělost firmy nedosahuje požadované úrovně od zadavatelů z těchto trhů. Dalším důvodem nemožnosti proniknout na západní trhy (hlavně německé) byly až do minulého roku kartely výrobních firem v odvětví hasičských vozů. O německých kartelech viz dále.

Prozatím, pokud se jedná o obchod s EU, firma zaznamenává úspěchy v obchodu s „novými“ zeměmi EU. Z následující tabulky je patrné, že největší počet oznámení zadávacího řízení zveřejňuje právě Německo a také Francie. Tabulka je jednoduchou statistikou získanou z archivu portálu TED o počtu zveřejněných oznámení o vypsání za rok 2011, rozdělenou dle zemí zadavatele a podle předmětu oznámení. V posledním sloupci jsou souhrnně hasičská vozidla. Nejedná se o prostý součet jednotlivých předmětů daného CPV patřících do dané kategorie, protože některé subjekty vypisují veřejné zakázky pouze jako hasičská vozidla všeobecně.

Tabulka 7: Počty oznámení zadávacího řízení v roce 2011 dle zemí zadavatelů

Země	Počet oznámení			
	Požární vozidla	Cisternové aut. stříkačky	Vozidla s otočným žebříkem	Hasičská vozidla bez rozdělení
Rakousko	7	35	3	74
Belgie	3	1	3	8
Bulharsko	0	0	1	3
Kypr	0	0	0	5
Česká republika	3	13	0	18
Německo	188	44	55	441
Dánsko	4	2	0	5
Estonsko	0	0	0	1
Španělsko	3	1	0	13
Finsko	5	2	0	8
Francie	11	25	15	67
Řecko	0	0	0	2
Maďarsko	0	0	0	0
Irsko	0	1	0	3
Itálie	4	0	0	7

Litva	2	0	0	4
Lucembursko	2	1	0	4
Lotyšsko	0	0	0	1
Malta	0	0	0	0
Nizozemsko	4	8	0	17
Polsko	9	2	2	144
Portugalsko	0	2	0	6
Rumunsko	16	0	0	25
Švédsko	6	3	0	13
Slovinsko	0	0	0	14
Slovensko	1	0	0	1
Velká Británie	2	0	1	7

Zdroj: Vlastní zpracování – zdroje z: EVROPSKÁ KOMISE. *Dodatek k Úřednímu věstníku Evropské unie* [online]. oddělení komunikace EK. vid. [2012-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://ted.europa.eu/TED/browse/browseByBO.do>>

Z údajů je možné vidět, že nejvíce oznámení zadávacích řízení vypisuje Německo, poté Polsko, Rakousko a Francie. Přehled zkresluje skutečnost, že hlavně zadavatelé z vyspělých západních zemí EU kromě toho, že dle povinnosti uveřejňovali na portálu TED jak informace o nadlimitních zakázkách, tak uveřejňovali i veřejné zakázky, u kterých povinnost uveřejnění v TEDu není. Zadavatel tak ale získává více možných nabídek i od zahraničních uchazečů a tím se snižuje celková cena předmětné zakázky. Dalším faktorem ovlivňujícím počet potenciálních veřejných zakázek je přirozeně velikost ekonomiky. Malé země EU nemohou využít velké objemy produktů, zvlášť tak specifických, jako jsou hasící vozy. Oproti tomu velké země, jako je např. Polsko, které se navíc snaží o neustálý rozvoj, k čemuž využívají podpory z fondů EU, si mohou dovolit zadat větší množství veřejných zakázek.

Německé kartely

Spolkový kartelový úřad uložil dne 10. 2. 2011 pokuty třem výrobcům hasičských vozidel ve výši 20,5 milionů eur kvůli jejich účasti v kartelu. Společnosti, které se na kartelu podílely, jsou Albert Ziegler GmbH & Co KG, Schlingmann GmbH & Co KG a skupina Rosenbauer. Další firmou, která měla být čtvrtým členem kartelu, je Iveco Magirus. Proti této společnosti proces ještě pokračuje.³³

³³ BUNDESKARTELLAMT. *Pressemeldung des Bundeskartellamtes vom 10.02.2011* [vid. 2012-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.bundeskartellamt.de/wDeutsch/aktuelles/presse/2011_02_10.php>

Čtyři členové kartelu mezi sebou několik let prodávali akcie a hlásili své objednávky do Švýcarska místnímu auditorovi. Z těchto nahlášených objednávek se pak zpracovávaly přehledy nabízených cen. Na jejich dodržování se pak členové kartelu domlouvali na pravidelných schůzkách v Curychu. Kromě toho se společnosti dohadovaly na zvyšování jejich nabídkových cen ve veřejných zakázkách, kterých se členové kartelu účastnili. Kromě "Curych-Round" se pořádala pravidelná setkání na úrovni manažerů prodeje společnosti. Na těchto jednáních byly rozdělovány objednávky hasičských stříkaček mezi zúčastněné firmy. Strany kartelu tak měly rozdělený trh pro požární automobily v Německu. Mnoha zadavatelům tím vznikaly obrovské finanční ztráty.³⁴

Spolkový kartelový úřad se dozvěděl o kartelu z anonymní stížnosti. V období od května 2009 do července 2010 byla provedena celkem čtyři pátrání. Především se jednalo o dvě nehlášené kontroly podpořené rakouským úřadem pro hospodářskou soutěž.

Plná spolupráce firem a osob zapojených v průběhu řízení byla vzata v úvahu při výpočtu pokuty. Ty ještě stále nejsou konečné, protože proti rozhodnutí se lze odvolat. Nicméně s firmami je snaha domluvit konsensuální ukončení (tzv. "vypořádání").

f) Objem (velikost) zakázky

Z hlediska objemů lze na veřejné zakázky nahlížet dvěma způsoby: podle počtu kusů výrobků a podle cenového objemu. Oba tyto způsoby spolu úzce souvisí. Zakázka na velký počet výrobků bude odpovídat i objemem cenovým. V následujících přehledech a statistikách bude tedy na objemové kritérium pohlíženo pouze z finančního hlediska.

Zakázky zveřejňované na portálu TED jsou zakázkami nadlimitními, tedy zakázkami velkými peněžním objemem. Atraktivnost těchto zakázek vzbuzuje mezi uchazeči velký zájem, dá se tedy počítat s velkým konkurenčním tlakem. Firmy mají zájem získávat spíše velké zakázky kvůli nákladům na administrativu. Obsah nabídky a veškeré další technické dokumentace, která je zadavateli požadovaná, se u zakázek příliš nemění. Proto jsou administrativní náklady srovnatelné, ať už se jedná o jedno nebo větší počet aut.

³⁴ KLÖPPER, M. *Millionenbußgelder gegen Aufbauhersteller*. [vid. 2012-03-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.feuerwehrmagazin.de/nachrichten/news/eilmeldung-millionenbusgelder-gegen-fahrzeughersteller-16129>>

Pro orientaci jsou v další tabulce uvedeny cenové objemy realizovaných veřejných zakázek na území České republiky v KČ. V tomto přehledu jsou zahrnuty všechny druhy veřejných zakázek bez ohledu na limity.

Tabulka 8: Objemy veřejných zakázek v KČ za rok 2011

Hlavní předmět dle CPV	Hodnota zakázek (cena bez DPH)
Cisternové automobilové stříkačky	1 022 837 208
Hasičská vozidla	241 424 551
Požární vozidla	113 484 880

Zdroj: Vlastní zpracování – zdroje z: MMR. *Informační systém o veřejných zakázkách* [online]. [vid. 2012-02-19]. Dostupné z WWW: <http://www.isvz.cz/isvz/>

Pokud firma zvažuje účast na zakázkách podle objemu, bude se nejdříve zajímat právě o zakázky, které představují velký finanční objem. Je to z toho důvodu, že zpracování nabídky na jedno hasičské vozidlo představuje přibližně stejné náklady a množství práce jako vypracování nabídky na čtyřicet takovýchto vozidel.

Z praktického hlediska to znamená, že požadovaná dokumentace od zadavatele se příliš neliší podle počtu kusů výrobků. Naopak pro dodavatele to znamená naprosto nepoměrné náklady, které musí vynaložit na získání kontaktů, sehnání veškeré dokumentace, na zpracování kalkulací atd., ve vztahu k výnosům, které je možno získat z vypsané zakázky. Proto firma při výběru postupuje tak, že se nejdříve uchází o co největší zakázky a pak teprve případně posílá nabídky i na menší zakázky.

Výjimkou jsou zakázky vypisované v České republice. Protože se většinou zakázky v ČR velmi podobají a nejsou potřebné překlady dokumentů, které jsou velmi nákladné, může si firma dovolit zasílat nabídku i na menší zakázky.

Do budoucna by se měla administrativní náročnost zasílání nabídek snižovat. A to díky elektronické komunikaci v oblasti veřejných zakázek a také díky jednotným formulářům pro zadavatele. Tyto formuláře vypracovala Evropská komise a většina firem z EU je již používá. A to i přesto, že jejich používání ještě není povinností.

3.3.2 Podání nabídky

Firma po pečlivém vyhodnocení charakteru zveřejněné zakázky, nastavené kvalifikace a kritérií, které jsou v souvislosti s ní požadovány, rozhoduje o svém dalším postupu. Pokud se rozhodne zúčastnit výběrového řízení na danou veřejnou zakázku, musí začít zpracovávat nabídku.

Prvním krokem je získání zadávací dokumentace. Zadávací dokumentace je soubor dokumentů, údajů, požadavků a technických podmínek zadavatele, vymezujících předmět veřejné zakázky v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídky. Zadavatel je povinen poskytnout všem zájemcům, kteří o to požádají, tuto dokumentaci. Zákon nedefinuje, jakým způsobem musí uchazeč požádat o vydání zadávací dokumentace, ale v zájmu jeho právní jistoty by měl uchazeč podat žádost písemně. Zadavatel je povinen poskytnout zadávací dokumentaci do 4 pracovních dnů po obdržení žádosti za předpokladu, že byla žádost podána ve stanovené lhůtě. Tato lhůta je stanovena v oznámení zadávacího řízení. Souhrn údajů tvořících zadávací dokumentaci nemusí být zcela přehledný a jasný a i přesto, že zadávací dokumentace musí být dle zákona úplná. Někteří zadavatelé to nesplňují a musí ji doplnit. Uchazeči mají právo vyžádat si od zadavatele vyjasnění sporných míst a zadavatel musí toto vyjasnění poskytnout, ale jen pokud byla žádost uchazeče podána v zákonem stanovené lhůtě, to znamená nejpozději 12 dnů před termínem pro podání nabídek. Vyjasnění zadávací dokumentace, což znamená podání dodatečných informací, musí zadavatel poskytnout nejpozději do 7 dnů před uplynutím lhůty stanovené pro obdržení nabídek. Zákon neřeší situaci, jak se má zadavatel zachovat, pokud dostane žádost o dodatečné informace až po uplynutí zákonné lhůty. Ponechává tak na zadavateli, zda na ně odpoví či nikoliv. Pokud se zadavatel rozhodne dodatečné informace poskytnout i na základě pozdní žádosti, neplatí již pro něj lhůta sedmi dnů. Musí ale mít na paměti, že pro zpracování dodatečných informací musí mít uchazeč přiměřený časový prostor. Zadavatel na pozdní žádost podle zákona ani reagovat nemusí.

Podle získané zadávací dokumentace a případně podle dodatečně získaných informací firma vypracovává nabídku. Zpracování nabídky a formulaci textové části nabídky v souladu se zákonem a zadávacími podmínkami může firma buď zadat specializované firmě, která by obstarala veškeré úkony související s danou veřejnou zakázkou nebo si vše

obstarat sama prostřednictvím vlastních zaměstnanců a specialistů. Firma SPS - VKP veškeré úkony související s veřejnými zakázkami obstarává ve vlastní režii.

Nabídka musí obsahovat zejména tyto náležitosti:³⁵

- identifikační údaje uchazeče,
- prohlášení oprávněné osoby, z něhož vyplývá, že uchazeč je vázán celým obsahem nabídky po celou dobu běhu zadávací lhůty,
- doklady k prokázání splnění kvalifikačních předpokladů,
- návrh smlouvy podepsaný oprávněnou osobou,
- smlouvu uzavřenou se subdodavatelem, pokud jsou některé kvalifikační předpoklady plněny prostřednictvím subdodavatele.

Pokud jde o návrh smlouvy, mohou v zásadě nastat 2 základní situace. Zadavatel v zadávací dokumentaci zveřejnil též návrh smlouvy, zveřejněný návrh smlouvy bude velmi často závazný, tzn., že nebude přípustné, aby do něj uchazeč zasahoval jiným způsobem než doplněním předpokládaných údajů na označená místa smlouvy (identifikační údaje uchazeče, nabízená cena, nabízená délka záruky atd.). Pokud zadavatel návrh smlouvy v zadávací dokumentaci nezveřejnil, bude povinností uchazeče, aby návrh smlouvy připravil a spolu s nabídkou předložil. V zadávací dokumentaci nepochybně budou zveřejněny obchodní podmínky veřejné zakázky, z nichž zejména bude třeba při tvorbě návrhu smlouvy vycházet.

Podávání nabídek se řídí těmito pravidly:

- Dodavatel může podat pouze jednu nabídku.
- Dodavatel, který podal nabídku v zadávacím řízení, nesmí být současně subdodavatelem jiného dodavatele v tomtéž zadávacím řízení.

³⁵ Interní dokumenty firmy SPS – VKP

- Dodavatel, který nepodal nabídku v zadávacím řízení, může být subdodavatelem více uchazečů v tomtéž zadávacím řízení.

Při sestavování nabídky musí odpovědný pracovník vzít v úvahu i základní informace o hodnotících kritériích. Těmi může být nejnížší nabídková cena nebo soubor dílčích hodnotících kritérií v podobě ekonomické výhodnosti nabídky. Nově můžou být brána v úvahu i environmentální kritéria jako součást ekonomické výhodnosti.

Ekonomická výhodnost je složeným kritériem, jehož hodnota je dána váženým součtem ohodnocení jednotlivých dílčích hodnotících kritérií. Jedním z dílčích kritérií musí být i nabídková cena. Každé dílčí kritérium musí mít přiřazeno váhy v procentech, jejichž součet musí být roven 100 %. Stanovení hodnot jednotlivých kritérií se stává strategickou úlohou, protože podle těchto kritérií, která uchazeč předem zná, se rozhoduje o výběru nabídky. Tedy pouze za předpokladu, že uchazeč splní všechny požadavky zadavatele a jeho nabídka nebude vyřazena z výběrového řízení.

Cena jako hodnotící kritérium je stanovována velmi často. Při stanovování ceny do nabídky je dodavatel omezen dvěma hodnotami, a to hodnotou nejnížší a nejvyšší. Tento prostor vymezuje možné ceny, které by mohly být nabídnuty zadavateli. Spodní hranice závisí převážně na výši nákladů dodavatele, horní hranicí může pro firmu být předpokládaná hodnota veřejné zakázky.

Pokud se jedná o východní země EU, představuje tam cena víceméně jediné kritérium pro rozhodování o nejvhodnější nabídce. Oproti tomu západní země, které jsou na vyšší ekonomické úrovni, se již více zaměřují na ekonomickou výhodnost zakázky, ale i na environmentální dopady. Veřejný zadavatel může mezi technickými předpoklady požadovat i opatření v oblasti řízení z hlediska ochrany životního prostředí, která by měl být dodavatel schopen používat při plnění veřejné zakázky. K prokázání splnění těchto požadavků může dodavatel předložit doklad o registraci v EMAS případně certifikátu systému environmentálního řízení vydaného podle českých technických norem (např. ČSN EN ISO 14001). Pokud zadávající subjekt uplatňuje požadavky na environmentální vlastnosti poptávaných produktů, či pokud jde o zakázku, kde se nárokuje určité splnění environmentálních požadavků, jedná se o tzv. zelenou veřejnou

zakázku. Tato problematika bude ještě více rozebrána v kapitole Trendy v oblasti veřejných zakázek.

Po podání nabídky následuje proces hodnocení nabídek, což je však interní proces zadavatele, který v této práci nebude dále specifikován. Po výběru nejvhodnější nabídky je zadavatel povinen uzavřít smlouvu s vybraným uchazečem.

3.3.3 Uzavření smlouvy

K podpisu smlouvy nesmí dojít dříve, než uplyne lhůta pro podání námitek, kterou mají ostatní uchazeči, jejichž nabídka nebyla vybrána jako nejvhodnější. Tato lhůta činí 15 dnů ode dne, kdy bylo neúspěšným uchazečům doručeno rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky.

Po uzavření smlouvy jde již mezi zadavatelem a uchazečem o čistě obchodně-právní vztah a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) má možnost uzavřenou smlouvu zrušit jen za velmi striktních podmínek v případě, že se v průběhu zadávacího řízení dopustí dodavatel nebo uchazeč velmi závažného porušení zákona. Je však v jeho pravomoci zadavatele pokutovat, pokud by následně zjistil, že v zadávacím řízení došlo k porušení zákona.

Je dobré mít na paměti, že smlouvu uzavřenou na základě zadávacího řízení nelze následně měnit. Případné změny jsou omezeny na administrativní otázky, jako je změna bankovního účtu nebo na okolnosti způsobené vnějšími nekontrolovatelnými a nepředpokládatelnými činiteli, jako jsou přírodní katastrofy.

3.4 Doporučení pro firmu

Protože dostupná literatura k problematice veřejných zakázek se většinou koncentruje pouze na právní aspekty a má vesměs charakter výkladu současné legislativy, jsou veškerá doporučení pro firmu sestavována na základě vlastních pozorování ve firmě.

Pokud se jedná o získávání maloobjemových zakázek vypisovaných na tuzemské úrovni, můžeme tvrdit, že firma SPS - VKP je jednou z nejúspěšnějších firem v jejich získávání. I zakázky, které jsou vypisovány zadavateli ze zemí východní Evropy, jsou pro firmu

dosažitelné. Jedná se u nich většinou pouze o jedno rozhodovací kritérium, a tím je cena zboží. Tu je firma díky úsporám ve výrobě schopna nabídnout nízkou v porovnání s dalšími firmami, které se výběrového řízení účastní. Problémem je, jak již bylo dříve zmíněno, vstup na západní trhy. Protože zadavatelé z těchto trhů mají většinou mnohem větší nároky při vypisování zakázek, které zatím není firma příliš schopna plnit, vyhrávají tyto zakázky konkurenční firmy a to většinou z hospodářsky vyspělejších zemí. V tomto ohledu je možné firmě doporučit sledovat trendy v oblasti veřejných zakázek zaměřujících se na hasící techniku a snažit se jim uzpůsobovat rozhodování a řízení ve firmě. Otázkou trendů v oblasti veřejných zakázek se zabývá následující kapitola této práce.

Ohledně postupů firmy při získávání zakázek a hlavně zpracovávání nabídek bylo navrženo několik změn v postupech. Ty by ulehčily práci managementu i podřízeným pracovníkům a v konečném porovnání i ušetřily čas.

Základní fází realizace výkonů v podniku v oblasti získávání veřejných zakázek je proaktivní přístup při vyhledávání příležitostí. Firma má zaměstnankyni, která se kromě jiného věnuje vyhledávání vhodných veřejných zakázek. U nadlimitních zakázek v EU, na které se firma převážně zaměřuje, lze také využít služby na portálu TED, ve kterém si firma vyplní vlastní profil a zadá CPV kódy zakázek, o které má zájem. Pokud jsou pak zveřejněny nové zakázky, portál informace automaticky odešle na zadaný email z profilu. Tuto službu zatím firma nevyužívá, přestože by to usnadnilo vyhledávání. Proto je založení profilu jedním z doporučení.

Na základě vyhledaných zakázek se manažeři firmy rozhodují o účasti či neúčasti ve výběrovém řízení. Rozhodnutí závisí především na následujících kritériích:

- Doba a místo plnění,
- platební a záruční podmínky,
- sankce,
- způsob financování.

Při tomto způsobu rozhodování je vedení firmy zaměstnáváno zbytečně rozhodováním o kritériích, která jsou jasně předem daná provozem firmy. Proto by stačilo vytvořit

ve firmě typový „list“, ve kterém by byla vypsána kritéria, které je firma schopna a ochotna plnit. Podle tohoto listu by i méně kvalifikovaný pracovník byl schopen filtrovat zakázky, které jsou pro firmu vhodné a teprve tyto vybrané zakázky by posuzovali manažeři firmy.

Co se týče metodiky zpracování nabídek ve firmě, i tam lze doporučit zjednodušení práce pro vedoucí pracovníky. Proces vytvoření a odeslání nabídky by bylo možné rozdělit do několika oddělených etap:

- Získávání informací o zadané zakázce,
- zpracování požadavků od zadavatele do již zmíněného „listu“,
- posouzení o možnosti jejich plnění,
- rozhodnutí o účasti či neúčasti na vybrané zakázce,
- sestavení specifického listu požadavků pro danou zakázku,
- sehnání dokumentace k nabídce,
- kompletace dané nabídky,
- kontrola,
- podání nabídky.

Po tomto rozdělení je nutná účast managementu pouze u posuzování o účasti či neúčasti na vybraných zakázkách a případně u kontroly a zapečetění nabídky, pokud by naprosto nespolehali na pověřeného pracovníka.

Sestavení specifického soupisu požadavků znamená vypsání veškerých požadavků zadavatele vybrané zakázky a veškerých požadavků vyplývajících z obecně platných norem, na které zadávací dokumentace odkazuje. Firma se tak musí při zpracování nabídky řídit nejen požadavky, které jsou obsaženy v zadávací dokumentaci, ale též ustanoveními příslušných obecně závazných právních norem, zejména zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Tento ucelený a přehledný dokument následně umožní jak průběžnou kontrolu o kompletaci nabídky, tak hlavně kontrolu závěrečnou, před

zapečetěním nabídky a jejím podáním. Tato kontrola by zamezila neúplnosti nabídky a tedy jejímu vyloučení z výběrového řízení u zadavatele.

Zadavatel je také podle § 44 odst. 3 písm. e) ZVZ oprávněn stanovit v zadávací dokumentaci formální požadavky na zpracování nabídky. Nesplnění těchto požadavků sice nemůže být důvodem pro vyloučení uchazeče, protože výběrové řízení je pořádáno za účelem výběru nejvhodnější nabídky i když zpracované jinak, než dle požadavků zadavatele. Přesto by i formální požadavky měly být obsaženy v „listu“ a nabídka by měla být podle nich následně sestavena. Nabídka, která bude i formálně odpovídat požadavkům, může vytvořit u zadavatele dobrý dojem. To může mít vliv při posuzování nabídek.

Vypracování základního listu pro vyhodnocování vypsanych zakázek i specifických listů pro již vybrané zakázky, by mělo dát managementu možnost delegovat část práce na podřízené pracovníky. Přímo specifické listy by pak vyřešily možné nedostatky nabídky ještě před jejím odesláním. Tím by se zabránilo možnému vyřazení z výběrových řízení kvůli formálním nedostatkům podávané nabídky.

4 Trendy v oblasti veřejných zakázek a jejich vliv na úspěšnost firmy SPS – VKP

4.1 Závislost zadávaných zakázek financovaných z veřejných rozpočtů na času

Velké procento veřejných zakázek, kterých se účastní firma SPS – VKP, jsou zakázkami financovanými z veřejných rozpočtů. Pouze málo firem si soukromě pořizuje hasící techniku ve větším rozsahu. Proto lze vysledovat souvislosti mezi počtem zadáných zakázek a státním plánovacím finančním cyklem.

Pokud je brán rok rozdělený na jednotlivé měsíce, lze říci, že v první periodě roku, kterou představují přibližně první dva až tři měsíce, dochází k přerozdělování financí ze státního rozpočtu v rámci ministerstev. Protože státní rozpočet je představován zákonem, který navrhuje vláda a který následně schvaluje parlament, pak jakmile je rozpočet schválen, jsou prostředky a jejich využití jen pouze v kompetenci vlády, ministerstev a případných dalších institucí.

V oblasti hasičské techniky je nutné zaměřit se na ministerstvo, které je zřizovatelem dobrovolných hasičských sborů. V České republice se jedná o ministerstvo vnitra, které je schopno teprve po uplynutí první periody, tedy okolo čtvrtého měsíce, určit množství peněz pro hasičské sbory. Po tomto rozdělení jsou hasičské sbory schopné vypsát zakázky na nové vybavení.

Jak je vidět z následující tabulky, podobný systém funguje ve většině zemí v rámci EU. Výraznou výjimku opět tvoří Německo. Důvodem je větší počet soukromých zadávajících subjektů, na které nelze uplatňovat trendy v souvislosti s financováním z veřejných rozpočtů. Soukromé subjekty zadávají veřejné zakázky podle vlastních potřeb. Další výjimky spíše u východních zemí EU tvoří zakázky financované z fondů EU. U ostatních zemí se většinou počty veřejných zakázek zvyšují od pátého měsíce v roce, podle délky zadávacího řízení a podle dalších činností, které musí být provedeny, než je zakázka zadána konkrétnímu dodavateli.

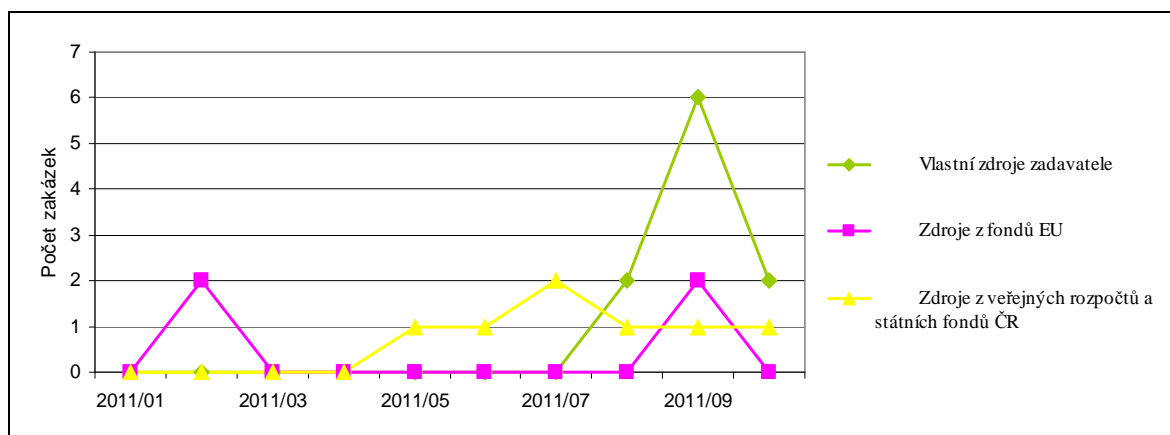
Tabulka 9: Počty zadáných VZ dle jednotlivých měsíců v roce v zemích EU

Země	Měsíc											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Rakousko	1	1	2	2	3	1	2	3	5	3	4	0
Belgie	2	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0
Bulharsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Kypr	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Česká republika	0	1	1	0	0	1	1	4	5	2	1	3
Německo	37	22	27	36	27	22	24	28	23	27	32	54
Dánsko	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Estonsko	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Španělsko	0	3	2	0	1	1	1	0	1	1	0	1
Finsko	0	1	0	0	0	2	0	0	1	0	1	0
Francie	3	2	5	3	1	2	6	9	2	3	1	1
Řecko	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Maďarsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irsko	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Itálie	0	0	0	0	2	0	1	2	0	1	0	0
Litva	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Lucembursko	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
Lotyšsko	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Malta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nizozemsko	1	0	0	0	2	2	0	0	1	1	0	3
Polsko	5	6	9	6	2	9	9	14	27	16	14	8
Portugalsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Rumunsko	1	1	1	0	0	1	2	1	1	2	1	3
Švédsko	1	1	0	1	1	0	1	0	2	0	0	0
Slovinsko	0	2	0	0	0	1	0	0	1	3	1	0
Slovensko	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
Velká Británie	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	1

Zdroj: Vlastní zpracování – zdroje z: EVROPSKÁ KOMISE. *Dodatek k Úřednímu věstníku Evropské unie* [online]. oddělení komunikace EK. vid. [2012-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://ted.europa.eu/TED/browse/browseByBO.do>>

Ještě výrazněji lze zmiňovaný trend souvislosti času a možnosti nákupů hasičských sborů pomocí veřejných prostředků znázornit na grafu zadáných zakázek na hasící vozy v roce 2011 jen na území České republiky. Z národního Informačního systému o veřejných zakázkách je možno vybrat veřejné zakázky dle CPV, bohužel bez rozdělení do nadlimitních a ostatních. V grafu je tedy znázorněn počet zakázek zadáných českými zadavateli dle ZVZ za prvních 10 měsíců roku 2011. Jak je vidět, počet zakázek financovaných z veřejných rozpočtů se opravdu zvyšuje až v průběhu čtvrtého měsíce. U ostatních zakázek financovaných z jiných zdrojů nelze pozorovat žádnou podobnou souvislost.

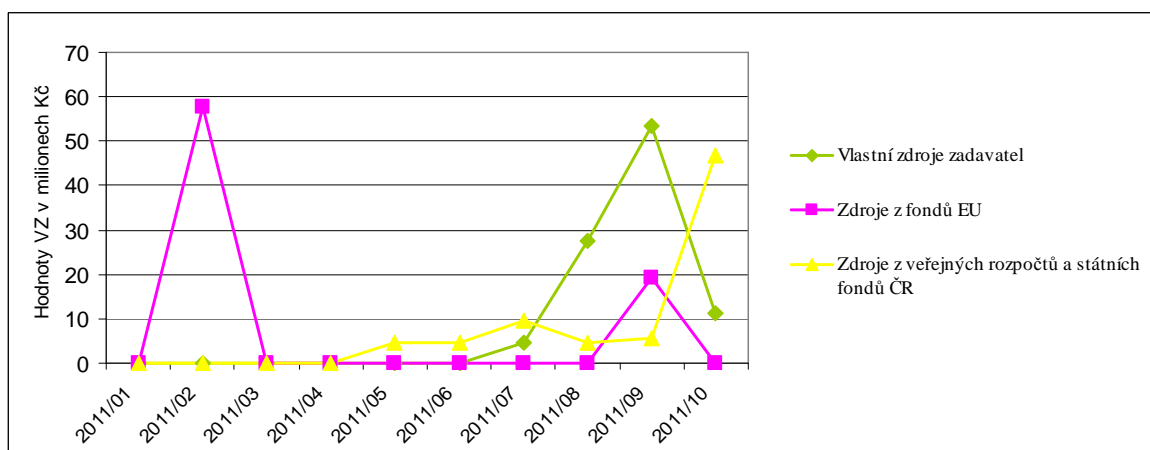
Obrázek 5: Počet VZ (hasící vozy) v ČR dle zdroje financování

Zdroj: Vlastní zpracování – zdroje z: MMR. *Informační systém o veřejných zakázkách* [online]. [vid. 2012-02-19]. Dostupné z WWW: <http://www.isvz.cz/isvz/>

Ještě o něco viditelnější je tato problematika v grafu s vyjádřenými hodnotami zadaných veřejných zakázek v Kč. Teprve v prosinci byla podepsána zakázka s nejvyšší hodnotou.

Obrázek 6: Hodnoty VZ (hasící vozy) v ČR dle zdroje financování

Zdroj: Vlastní zpracování – zdroje z: MMR. *Informační systém o veřejných zakázkách* [online]. [vid. 2012-02-19]. Dostupné z WWW: <http://www.isvz.cz/isvz/>

Pro firmu tento průběh znamená značné komplikace ve výrobě. Výroba se zvyšuje právě ve druhém kvartálu roku. Proto se firma SPS - VKP každoročně potýká v prvních čtyřech měsících s nedostatkem zakázek. V této době má firma nepokryté výrobní kapacity a po určitém přelomu, kdy hasičské sbory začnou vypisovat zakázky, naopak potřebují dané výrobní kapacity překračovat. Protože se jedná o konkrétní zakázkovou výrobu, nelze vyrábět na sklad a vyrovnávat tak nesoulady v obdobích bez zakázek a s přemírou zakázek tímto jednoduchým způsobem, který si mohou dovolit firmy se standardizovanou výrobou.

Pro vyřešení této situace je možné firmě doporučit přesouvání výrobních kapacit ze začátku roku do dalších období přes zaměstnance. Pro firmu by bylo výhodné, kdyby si zaměstnanci vybírali dovolenou právě v období bez zakázek, veškeré přesčasy by se měly vykonávat v dalších obdobích roku, kdy je ve firmě dost práce. Bohužel právně není možné zaměstnance k tomuto kroku donutit. Proto by byla ideální domluva s nimi.

Pokud se firmě v dalších měsících roku podaří získat dostatek zakázek financovaných právě z veřejných rozpočtů, mohli by se pouze brigádně najmout další zaměstnanci, kteří ale nebudou zaměstnávání v již několikrát zmiňované první periodě roku. Nevýhodou tohoto kroku je možnost jejich „odchodu“ jinam a tak nutnost zaučování neustále nových lidí.

Další možností je zaměření se na získávání zakázek financovaných z jiných zdrojů. Ty nejsou ovlivněny tímto trendem a tedy jsou běžně zadávány i ze začátku roku. Toto řešení by se zdálo nejideálnější, ovšem takto tento problém řeší nejspíše valná většina firem ve stejném oboru, proto je u těchto zakázek vyšší počet uchazečů. Tvrdší konkurence tak značně snižuje možnost úspěchu právě firmy SPS - VKP.

4.2 Korupce

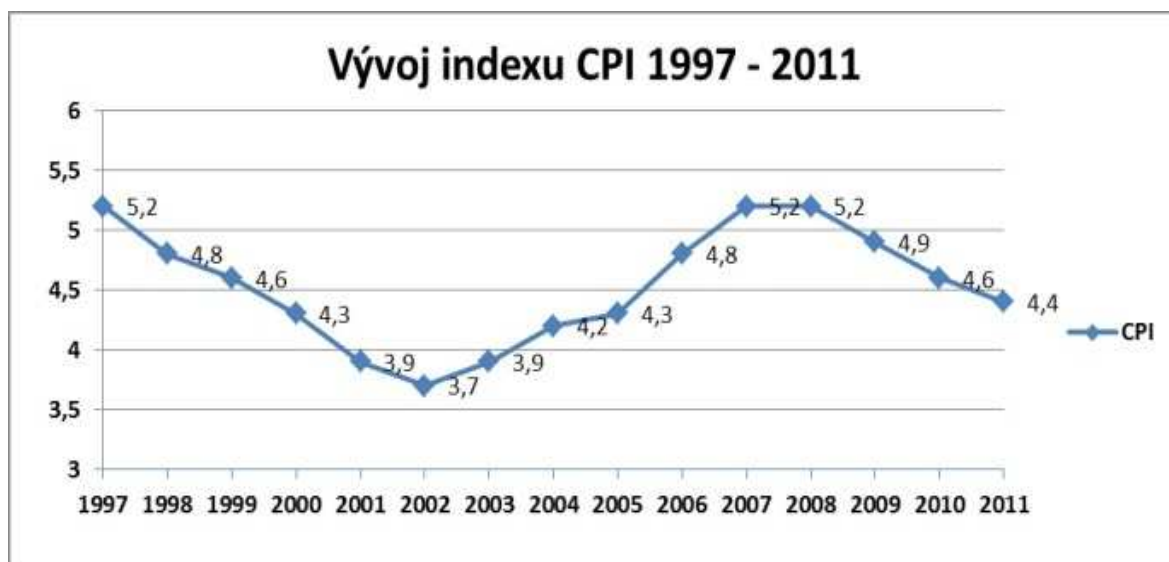
Česká republika se dlouhodobě udržuje na poměrně nízkých příčkách v žebříčcích hodnocení korupce a jednu z příčin představují nedostatečně fungující veřejné zakázky. Index CPI, který může v nejlepším případě dosáhnout hodnoty 10 byl za rok 2009 pro Českou republiku stanoven na úrovni 4,9, v roce 2010 dokonce 4,6 a podle nových průzkumů by za rok 2011 měl být index na úrovni 4,4³⁶. Tato hodnota by již měla být pro vládu i obyvatele ČR alarmující.

Index vnímání korupce (CPI) seřazuje země podle stupně vnímání existence korupce mezi úředníky veřejné správy a politiky. Jedná se o složený index, který vychází z výsledků průzkumů, které mají vztah ke korupci, odrážejí také názory odborníků a představitelů podnikatelské sféry. Tyto údaje zjišťují různé nezávislé a renomované instituce. CPI odráží

³⁶ TRANSPARENCY INTERNACIONAL. Index CPI [online]. [vid. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.transparency.cz/indexy/>>

názory velkého vzorku lidí, včetně odborníků působících přímo v hodnocených zemích. V následujícím grafu lze vysledovat vývoj výše indexu CPI v České republice v letech 1997-2011.

Obrázek 7: Vývoj indexu CPI

Zdroj: TRANSPARENCY INTERNACIONAL. *Index CPI* [online]. [vid. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <http://www.transparency.cz/indexy/>

Co se týká oblasti veřejných zakázek, jedná se o velmi citlivou oblast, v níž se žádná země nevyhnula pokusům o manipulaci. Problémem však je, pokud začne korupční ovlivňování převládat. Důsledkem jsou pak předražené zakázky, nižší kvalita realizovaných služeb, méně hospodárné nakládání s prostředky z veřejných rozpočtů a ve výsledku i snížená důvěra veřejnosti ve veřejnou správu.

Velikost trhu veřejných zakázek v České republice je z velké části determinována dvěma parametry. Tím prvním je celkový objem veřejných výdajů na HDP, druhým je ochota veřejného sektoru preferovat místo interní produkce zadávání výroby externím výrobcům. Z analýzy založené na sledování výše uvedených faktorů se ukazuje, že Česká republika, stejně jako ostatní tranzitivní ekonomiky ve střední Evropě, má podle těchto dvou parametrů nejbližší k severským zemím. Tyto země se projevují relativně vysokým objemem výdajů z veřejných rozpočtů na HDP a také velkým objemem prostředků, které jsou vynakládány na veřejné zakázky. Tyto skutečnosti mají značné konsekvence v oblasti korupce. Veřejné zakázky přináší více prostoru pro korupční jednání než by hrozilo při platbách vlastním zaměstnancům při produkci, která by byla realizovaná vlastními

zdroji. Problémem zůstává skutečnost, že úroveň korupce je v severských zemích nižší než v zemích střední Evropy.

Ve výsledku tedy můžeme říct, že počty podávaných nabídek závisí na „zdravosti“ trhu veřejných zakázek. Pokud firmy nevěří v regulérnost tendrů, nejsou ochotny vynakládat prostředky na přípravu nabídek.

Důležitý předpoklad pro úspěšnou aplikaci institutu veřejných zakázek a s tím související využívání výhod, které by plynuly z jeho efektivního používání, je především dodržování legislativních předpisů a transparentní zadávací proces.

Ohledně omezení korupce se uvažuje o přijetí několika opatření³⁷:

- Zavedení principů 3 E

Principy 3 E jsou označovány hospodárnost, účelnost a efektivnost. Mají být začleněny přímo do zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a promítnuty do kontrolních procesů. V tomto opatření by bylo vhodné se inspirovat v právní úpravě veřejných zakázek ve Velké Británii, kde jsou prostředky v boji proti korupci na velmi vysoké úrovni.

- Předvýběrové řízení

Cílem opatření bude ověřování účelnosti u velkých veřejných zakázek a odbourávání vzniklých pochybností ohledně potřebnosti předmětu zakázky případně i o jejich předdimenzovanosti.

- Transparentnost

Pro omezení v oblasti veřejných zakázek by měly být povinně zveřejňovány smlouvy, veškeré dodatky a také informace o realizaci zakázky a jejím výsledku.

- Kvalifikační předpoklady

³⁷ PAVEL, J. a kol NERV. *Boj proti korupci*. 1. upravené vydání, Praha: Národní ekonomická rada vlády, 2011. ISBN 978-80-7440-053-7

V dnešní době funguje praxe, kdy zadavatel formuje kvalifikační předpoklady, které odpovídají výrobě pouze v jedné firmě a které tak zajišťují vítězství domluvenému uchazeči, protože nemožnost jejich splnění eliminuje konkurenci. Tomu by měl zabránit zjednodušený systém pro kvalifikační předpoklady. Zejména u ekonomických předpokladů by mělo stačit čestné prohlášení o schopnosti nabízejícího plnit zakázku. U větších zakázek by pak mohla být požadována bankovní záruka.

- Omezování možnosti užších soutěží
- Určování minimálního počtu soutěžících
- Snížení limitů určujících zakázku malého rozsahu

Veškerá tato opatření, která by byla přijata vládou a zařazena do právní úpravy, by pro firmu SPS – VKP znamenala zlepšení pozice jako uchazeče v zakázkách, které byly dosud „cinknuté“. Regulérnost ve výběru nejlepšího dodavatele je pro všechny firmy, které postupují podle práva, nespornou výhodou.

Bohužel kromě snížení limitů pro zakázky malého rozsahu zatím vláda o žádném z předchozích opatření v novele ZVZ neuvažuje.

Pro zlepšení vnímání firmy SPS - VKP jako férového dodavatele by bylo vhodné doporučit přistoupení k „Doporučením pro dodavatele veřejné zakázky“.

Tento dokument, který je v podstatě kodexem, vytvořilo společenství firem, které chtějí podporovat transparentnost v oblasti veřejných zakázek. V kodexu lze nalézt informace, které by měli účastníci veřejné zakázky zveřejňovat na webových stránkách, či je zasílat zájemcům na vyžádání.

Pokud by firma byla signatářem „Doporučení pro dodavatele veřejné zakázky“, mohlo by toto vyjádření jistoty férového jednání podpořit vztahy s potenciálními zadavateli. Dříve byly obchodní vztahy mezi partnery založeny na důvěře a na morálce přímo těchto osob. Bohužel po vzniku velkých firem, u nichž často není zřejmé, kdo je vlastníkem, již nelze posuzovat zvlášť každého jedince. Proto se v dnešní době posuzují firmy jako celek

a právě podpis kodexu by firmě SPS - VKP mohl pomoci budovat tuto důvěru k firmě jako takové.

4.3 Zelená veřejná zakázka

Společenská odpovědnost v zadávání veřejných zakázek je v zemích EU na vzestupu. Lídrem v zadávání zakázek, které zohledňují sociální hlediska, je Velká Británie, která uplatňuje v oblasti veřejných zakázek velmi pokroková pravidla. Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek se již používá také ve Francii, Itálii, Belgii, Rakousku, Španělsku a v Irsku. Tento trend se pomalu rozšiřuje i do dalších zemí, proto je důležité ho zmínit v této práci a zohlednit v doporučeních, které by měly firmě pomoci zvýšit úspěšnost v soutěžích.

Tématu se již věnovala i Evropská komise, která si nechala zpracovat průzkum v několika zemích EU. Výstupem tohoto průzkumu je průvodce společensky odpovědným zadáváním veřejných zakázek - *Study on the incorporation of Social Considerations in Public Procurement in the EU*. Přílohou této studie jsou průvodce pro společensky odpovědné zadávání a případové studie. Lze zde najít i výsledky dotazníkového šetření. Česká republika se tohoto výzkumu neúčastnila.

Přesto i v České republice již lze zaznamenat vývoj v oblasti environmentálně šetrných veřejných zakázek. Pokud se jedná o právní úpravu, základ je možné najít v zákoně č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a v roce 2010 vláda přijala i nové usnesení: Usnesení vlády ČR č. 465/2010 k pravidlům uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy. Také je povinností řídit se právními předpisy EU, které upravují veřejné zakázky v environmentální oblasti.

4.3.1 Právní předpisy EU o zelených veřejných zakázkách

Interpretační sdělení

Jedná se o dokument pro zadavatele, kteří by chtěli do veřejných zakázek integrovat environmentální úvahy. Byl vytvořen dodatečně, protože nyní platný právní rámec, upravující veřejné zakázky, se vůbec nezabýval ekologickými požadavky. Sdělení tedy

vysvětlila, jak mohou být ekologická hlediska brána v úvahu v jakékoli fázi zadávacího řízení a jak mohou být promítnuta do uzavíraných smluv.

Směrnice EU o veřejných zakázkách (Directive 2004/18/CE, Directive 2004/17/CE) ze dne 31. března 2004

V roce 2004 Rada a Evropský parlament přijaly nové směrnice (Directive 2004/18/CE, Directive 2004/17/CE) jejichž cílem bylo zjednodušit a zmodernizovat stávající evropské právní předpisy o zadávání veřejných zakázek. Tato legislativa vychází z precedenčních případů Soudního dvora, který vydal v oblasti ekologických zakázek důležité rozhodnutí: případ „Helsinky bus“ (rozsudek C-513/99 ze dne 17. září 2002). Zde bylo stanoveno základní pravidlo o kritériích pro přidělení zakázky týkajících se ochrany životního prostředí.³⁸ Soudní dvůr měl za úkol v tomto případě vlastně odpovědět na dvě otázky: Do jaké míry se smějí brát v úvahu ekologické požadavky ve fázi zadávání zakázky a zda za jejich splnění mohou být přiděleny dodatečné body. Soud v tomto případě potvrdil možnost zohlednění ekologických kritérií, pokud zadavatel posuzuje ekonomicky nejvýhodnější nabídku, ale musí být splněny 4 základní předpoklady:³⁹

- Požadavky by měly být spojeny s předmětem zakázky.
- Kritéria pro přidělení zakázky musejí být konkrétní a objektivně měřitelná a také se musí týkat produktu.
- Kritéria pro přidělení zakázky musejí být předem veřejně oznámena.
- Kritéria pro přidělení zakázky musejí respektovat legislativu Evropské unie.

Sdělení „Public Procurement for a better environment“

Základní koncepce zeleného nakupování se opírá o environmentální kritéria, která by měla být stanovena jasně, měla by být jednoduše ověřitelná a odůvodnitelná. „Public

³⁸ SOUDNÍ DVŮR. *Rozsudek C-513/99 ze dne 17. září 2002*. [online]. [vid. 2012-03-11]. Dostupné z WWW: <<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?jsessionid=9ea7d2dc30dd8572fd3c797140fc9931ead6d4a8dfa0.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxqTbxb0?docid=56155&pageIndex=0&doclang=CS&mode=doc&dir=&occ=first&part=1&cid=220651>>.

³⁹ EVROPSKÁ KOMISE. *Buying green! A handbook on environmental public procurement!*. [online]. 2004 [vid. 2012-04-13]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/buying_green_handbook_en.pdf>

Procurement for a better environment“ Evropská komise doporučila pro vytvoření postupu v uskutečňování společných environmentálních kritérií.

Kritéria používaná všemi členskými státy by měla být kompatibilní, aby se zabránilo narušení jednotného trhu. Stanovení společných kritérií by mělo výrazně snižovat administrativní zátěž pro veškeré hospodářské subjekty a pro veřejnou správu by tato kritéria měla znamenat zjednodušení zeleného nakupování. Společná kritéria jsou významným přínosem pro společnosti působící ve více členských státech, jakož i pro malé a střední podniky (jejichž schopnost zvládnout různé postupy při zadávání zakázek je omezena).⁴⁰

Podle definice jsou zelenou zakázkou: „*takové nákupy státní či veřejné správy, při kterých tyto subjekty uplatňují požadavky na environmentální vlastnosti poptávaných produktů*“⁴¹.

Pokud by v EU výrazně posílil tlak na zadávání zelených veřejných zakázek, mohly by se zmenšit dopady na životní prostředí a snížit uhlíková stopa. Také by mohlo dojít k poklesu vlivu na klimatické změny. Přispělo by to k udržitelnému využívání přírodních zdrojů, byl by vyvolán tlak na inovace a lepší konkurenceschopnost průmyslu.

4.3.2 Zelené zakázky v SPS - VKP

Zelené zakázky v oblasti hasící techniky se zatím příliš nevyskytují, ale do budoucna je nutné počítat s tímto trendem i ve výrobě hasících vozů. Už jen kvůli tomu, že se jedná o automobily, i když se zvláštním určením. Dá se předpokládat, že u zakázek bude požadováno snižování emisí CO₂, dále je už dnes velmi často vyžadován systém environmentálního managementu podle mezinárodní normy ČSN EN ISO 14001, který už má firma SPS - VKP zavedený.

V souladu s rozvojem v oblasti environmentálně šetrných veřejných zakázek lze ale předpokládat tlak na vývoj v oblasti ekologie. Dá se očekávat, že čím dál více zadavatelů

⁴⁰ EVROPSKÁ KOMISE. *GPP, The legal framework* [online]. [vid. 2012-04-13]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/environment/gpp/toolkit_en.htm>.

⁴¹ HÁJEK, D. Zelené veřejné zakázky v ČR. Metodická příručka MŽP ČR, Odbor nástrojů politiky ŽP. [online]. [vid. 2012-03-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.euocolabel.eu/userfiles/file/Zelen%C3%A9%20ve%C5%99ejn%C3%A9%20zak%C3%A1zky%20v%20%C4%8CR.pdf>>.

se bude řídit zmíněným trendem a budou tedy vyžadovat, aby produkty, které nakupují, byly co nejšetrnější k životnímu prostředí. Firma by proto měla v budoucnu investovat do inovací ve výrobě, aby mohla nabídnout výrobky k životním prostředí šetrnější, než jaké nabízí konkurence. Jejím výhodou je, že může čerpat již z poznatků v oblasti osobních automobilů, kde je tento trend o velký kus napřed.

Pokud se firma rozhodne dodržovat další požadavky související s ekologií, které nejsou vyžadovány již v systému environmentálního managementu, je nutné počítat s těmito opatřeními již v rámci strategického plánování a v řízení.

4.4 Ekonomický vývoj

Podíl veřejných výdajů na HDP je převážně ve vyspělých evropských zemích poměrně vysoký. Tento podíl se výrazně liší oproti mimoevropským vyspělým zemím (Japonsko, USA). Tabulka ukazuje, že v posledním století se podíl veřejných výdajů ve většině zemí neustále zvyšoval. Za hlavní důvod lze označit rostoucí význam veřejných statků a také intenzivnější přerozdělování. Mezi další důvody se může řadit rostoucí tlak zájmových skupin a také bujení byrokracie.⁴²

Tabulka 10: Vývoj veřejných výdajů ve vybraných zemích v % HDP

	1870	1913	1920	1937	1960	1980	1994
Francie	12,6	17,0	27,6	29,0	34,6	46,1	54,9
Itálie	11,9	11,1	22,5	24,5	30,1	41,9	53,9
Německo	10,0	14,8	25,0	42,4	32,4	47,9	49,0
Japonsko	8,8	8,3	14,8	25,4	17,5	32,0	35,8
USA	3,9	1,8	7,0	8,6	27,0	31,8	33,5

Zdroj: HOLMAN, R. *Ekonomie*. 3. aktualizované vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. s. 617. ISBN 80-7179-681-6

Z neustálého zvyšování podílu veřejných výdajů na HDP lze soudit, že i výdaje z veřejných rozpočtů na veřejné zakázky neustále rostou.

V České republice veřejné výdaje tvoří přes 40 procent HDP. V období klesajícího podílu státního rozpočtu v období krize v letech 2007-2010 se nijak nesnižoval podíl obecních

⁴² HOLMAN, R. *Ekonomie*. 3. aktualizované vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. s. 617. ISBN 80-7179-681-6

rozpočtů (okolo 10% HDP), ani podíl veřejného zdravotního systému (okolo 6% HDP). ČR tak patří mezi země s nejvyšším podílem veřejných výdajů na HDP. Náš podíl je srovnatelný s okolními transformujícími se zeměmi (Maďarsko, Polsko) a s nejrozvinutějšími státy blahobytu (Švédsko, Belgie, Francie). Země se srovnatelnou ekonomickou úrovní (Portugalsko či Estonsko) mají podíl veřejných výdajů na HDP podstatně nižší, a to okolo 30%.

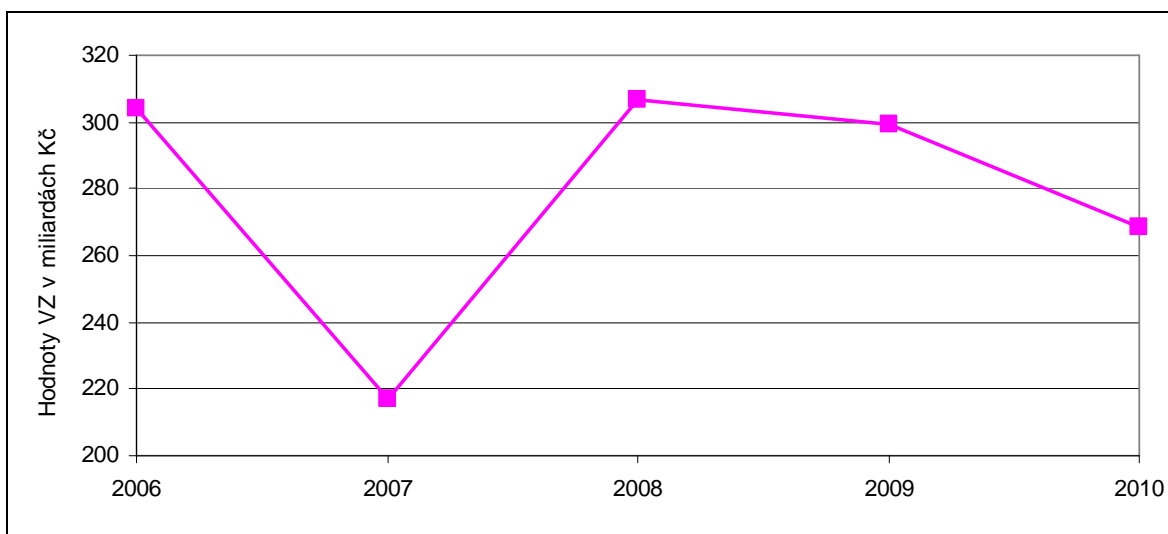
Soukromé subjekty investují dle své současné ekonomické situace. Ta se většinou odvíjí dle ekonomické situace státu, ve které daný subjekt podniká. Při hodnocení ekonomiky za posledních šest let je hlavně nutné zmínit ekonomickou krizi v letech 2007-2010.

Prvotní příčinou celosvětové ekonomické krize byla hypoteční krize v USA v roce 2007. Ta přerostla postupně do světové finanční krize. Za začátek krize v EU je tak označován rok 2007. Dalším důvodem, který mohl přispět ke krizi, je často označované zvyšování cen ropy na začátku roku 2008. To vedlo k celosvětovému poklesu reálného HDP a ke zvyšování spotřebitelských cen.

Vliv krize byl velmi zřetelný i v oblasti veřejných zakázek. Soukromé subjekty investovaly do nového vybavení a modernizace minimálně, škrtly ve veřejných rozpočtech nedovolovaly vynakládat peněžní prostředky na jiné, než naprosto nezbytné věci.

Tuto skutečnost znázorňuje následující graf, který zachycuje hodnoty veřejných zakázek zadávaných v ČR v letech 2006-2011. Po roce 2007, kde je zřejmý výrazný propad, se po vrácení do úrovně z roku 2006 souhrnné hodnoty zakázek neustále snižují. Příčina je zřejmá - neustálé vyrovnávání se s krizí, ať již z hlediska státu či soukromých subjektů.

Obrázek 8: Hodnoty VZ v ČR v letech 2006-2010 v Kč

Zdroj: Vlastní zpracování – zdroje z: MMR. *Informační systém o veřejných zakázkách* [online]. [vid. 2012-02-19]. Dostupné z WWW: <http://www.isvz.cz/isvz/>

Firmu SPS - VKP v oblasti výroby hasicí techniky ovlivnila krize skoro minimálně. Na tento druh výroby se výrazně zaměřila až v roce 2008, kdy zaznamenala úspěch, pokud se hodnocení založí na výši obrátu firmy. V následujících dvou letech sice došlo k mírnému poklesu ve výrobě, ale již nyní je možné konstatovat, že vliv krizových let je vyrovnán. To je možné tvrdit na základě již nyní nasmlouvaných zakázek na rok 2012. Výhodou v této oblasti výroby je, že docela velká část veškeré produkce vyrobené pro zadavatele z EU je financována z fondů EU. Tyto zdroje financování nejsou tolik ovlivněny ekonomickým vývojem. I výdaje z veřejných rozpočtů na hasicí techniku nelze příliš snižovat, protože vhodným vybavením hasičských sborů je zajištěna bezpečnost obyvatelstva.

Závěr

Diplomová práce měla za úkol zanalyzovat možnosti vstupu vybrané české firmy na zahraniční trhy EU. U vybrané společnosti SPS - VKP s. r. o., která se zabývá výrobou hasící techniky byly velkým specifickým zdrojem, ze kterých financují své nákupy zákazníci této firmy. Většina nákupů hasičských vozů kvůli nim probíhá přes vypisovaná výběrová řízení. Firma má tedy možnost získat odbyt výhrou veřejné zakázky.

První kapitola práce čtenáře seznámila se základní problematikou veřejných zakázek. Nutností bylo zmínit i právní úpravu veřejných zakázek, a to jak v České republice, tak i v EU, na jejíž trhy se nyní firma stále více zaměřuje. Kapitulu uzavírá popis průběhu zadávacího řízení z pohledu zadavatele, protože to je právě nejvíce upravovaná a kontrolovaná oblast veřejných zakázek ze strany států.

Druhá kapitola již představuje vybraný subjekt, pro který byla sestavována analýza evropského trhu hasící techniky. Při průzkumu postupů firmy ve věcech týkajících se veřejných zakázek, který je nastíněn ve třetí kapitole, bylo zjištěno, že firma při své práci používá jasná a transparentní pravidla. V tomto ohledu je dobrým příkladem pro ostatní firmy jak ve stejném odvětví, tak ještě více pro firmy zabývající se např. stavebnictvím. Přesto rutina postupu ve výběru veřejných zakázek, které management považuje za vhodné pro účast, možná zamezuje větší úspěšnosti firmy na zahraničních trzích. Firma se sice účastní výběrových řízení v zahraničí, ale stále se spíše orientuje na východní trhy.

Cílem této diplomové práce tedy bylo vytvoření a zhodnocení statistik veřejných zakázek v EU, kterých se vybraná společnost zúčastnila, či mohla zúčastnit, a na základě nich poté vytvořit soubor doporučení pro firmu, kterými by mohla zlepšit postup ve výběru zakázek vhodných pro účast a navrhnout i inovace v sestavování nabídky. Vznikl tedy návrh optimálního postupu pro získávání zakázek z veřejných soutěží v konkrétních podmínkách divize THZ společnosti SPS - VKP s. r. o., který by měl firmě pomoci zvýšit procento úspěšnosti ve výběrových řízeních od všech zadavatelů, tedy i od zadavatelů z vyspělejších zemí EU.

Jasně se ukazuje, že je třeba pečlivě sledovat trendy vývoje na trhu veřejných zakázek a manažeři firem by se měli zejména soustředit na predikci vývoje a odhadování potřeb tak, aby přizpůsobovali výrobu a plánovali správně vývoj firmy. Pro sledování veřejných soutěží by pak měli používat služeb středního managementu a vytvořit matici a postupy pro podávání nabídek, jak je uvedeno ve stati „Doporučení“.

Z provedené analýzy ve třetí kapitole vyplývá, že největší rozdíly ve vnímání veřejné soutěže v tuzemsku a v zahraničí jsou zejména nepřehledné prostředí hospodářské soutěže, míra korupce, neznalost a nezkušenost zadavatelů a striktní vyžadování formální části veřejné soutěže. Protože v zahraničí je úroveň obchodní kultury na vyšší úrovni a také firmy jsou zkušenější v naplňování podmínek veřejných soutěží, je pravděpodobnost získání zakázky pro ně vyšší. Pro české firmy je tedy třeba změn ve třech oblastech: politické, zadavatelské a formální. Pouze formální stránka je výhradně věcí firmy samotné, ostatní oblasti vyžadují změny na jiné úrovni.

Je třeba zejména přiblížit podmínky výběrových řízení západní Evropě tak, aby se změněná kultura stala součástí obchodní strategie všech firem. Dále je třeba minimalizovat možnost korupčního jednání na všech úrovních.

Zadavatelé by měli využívat elektronických cest pro formalizované zadávání, obdobně jako je tomu v rámci Evropské unie (portál TED). Podobné formáty jsou už i u nás, např. na portálu army.cz ve formátu SEPO (Systém Elektronické Podpory Obchodování). Tato cesta by však neměla být ponechána na jednotlivých ministerstvech, ale zastřešena a centralizována by měla být ministerstvem průmyslu a obchodu.

Jen při současných změnách ve všech třech oblastech je možné docílit vyššího zapojení českých firem do evropského systému veřejné soutěže.

Seznam použité literatury

- Knižní zdroje

- [1] HOLMAN, R. *Ekonomie*. 3. aktualizované vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-681-6
- [2] JURČÍK, R. *Zadávání veřejných zakázek a udělování koncesí v ČR a EU*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-575-9.
- [3] JURČÍK, R.. *Zákon o veřejných zakázkách: komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011, ISBN 978-80-7400-329-5.
- [4] KRUTÁKOVÁ, L. a T. KRUTÁK. *Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a příklady*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007. ISBN 978-80-7263-376-0.
- [5] MMR ČR. *Nové finanční limity platné do 1. 1. 2012*. Veřejné zakázky. 2012 č. 1, ISSN 1803-6724.
- [6] OCHRANA, F. *Hodnocení veřejných zakázek a veřejných projektů*. 2. přepracované vyd. Praha: ASPI Publishing, 2001. ISBN 80-85963-96-5.
- [7] PAVEL, J. a kol NERV. *Boj proti korupci*. 1. upravené vydání, Praha: Národní ekonomická rada vlády, 2011. ISBN 978-80-7440-053-7.
- [8] RISTIČOVÁ, S. Public procurement review and remediation systems in selected countries of the EU and statistics of controls in the relation of public procurement size. Public contracts and PPP projects. Praha: Institut pro veřejné zakázky a PPPs, 1-2/2011. ISSN 1803-9553.
- [9] TILLMANN, J. *Veřejná zakázka*. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 1995. 169 s. ISBN 80-7175-027-1.

- Internetové zdroje

- [1] BUNDESKARTELLAMT. *Pressemeldung des Bundeskartellamtes vom 10.02.2011* [vid. 2012-03-11]. Dostupné z WWW:
<http://www.bundeskartellamt.de/wDeutsch/aktuelles/presse/2011_02_10.php>

- [2] Česko. Vláda. *Nařízení vlády č. 22 ze dne 21. dubna 2008 o technických požadavcích na výrobky*. In: Sbírka zákonů, Česká republika. 2008, částka 56, s. 2266. [vid. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2008/sb056-08.pdf>>. ISSN 1211-1244.
- [3] Česko. *Zákon č. 137 ze dne 14. března 2006 o veřejných zakázkách*. In: Sbírka zákonů, Česká republika. 2006, částka 47, s. 1650. [vid. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.portal-vz.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=8e6a9cfe-f596-467d-b4cf-4391da7bc84c>>. ISSN 1211-1244.
- [4] DOLEČEK, M. 2010. *Veřejné zakázky* [online]. [vid. 2011-21-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/verejne-zakazky-opu/1000818/46143/#b2>>
- [5] EUROPEAN COUNCIL. Council directive 89/665/EEC of 21 December 1989, on the coordination of the laws, regulations and administrative provisions relating to the application of review procedures to the award of public supply and public works contracts. [vid. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1989:395:0033:0035:EN:PDF>>
- [6] EUROPEAN COUNCIL. Council directive 92/13/EEC of 25 February 1992, coordinating the laws, regulations and administrative provisions relating to the application of Community rules on the procurement procedures of entities operating in the water, energy, transport and telecommunications sectors. [vid. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0013:20080109:EN:PDF>>
- [7] EVROPSKÁ KOMISE. *Buying green! A handbook on environmental public procurement!*, 2004, [online]. [vid. 2012-04-13]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/buying_green_handbook_en.pdf>.
- [8] EVROPSKÁ KOMISE. *Dodatek k Úřednímu věstníku Evropské unie*. oddělení komunikace EK. [online]. [vid. 2012-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://ted.europa.eu/TED/browse/browseByBO.do>>

- [9] EVROPSKÁ KOMISE. *GPP, The legal framework* [online]. [vid. 2012-04-13].
Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/environment/gpp/toolkit_en.htm>
- [10] EVROPSKÁ KOMISE. *Informace o evropských veřejných zakázkách* [online].
Oddělení komunikace Evropské komise [vid. 2012-02-17]. Dostupné z WWW:
<http://simap.europa.eu/codes-and-nomenclatures/codes-cpv/codes-cpv_cs.htm>
- [11] EVROPSKÁ KOMISE. *Reform proposal* [online]. 2012. [vid. 2012-02-22].
Dostupné z WWW:
<http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/reform_proposals_en.htm>
- [12] HÁJEK, D. *Zelené veřejné zakázky v ČR. Metodická příručka MŽP ČR, Odbor nástrojů politiky ŽP.* [online]. [vid. 2012-03-11]. Dostupné z WWW:
<<http://www.euecolabel.eu/userfiles/file/Zelen%C3%A9%20ve%C5%99ejn%C3%A9%20zak%C3%A1zky%20v%20C4%8CR.pdf>>
- [13] KLÖPPER, M. *Millionenbußgelder gegen Aufbauhersteller.* [vid. 2012-03-11].
Dostupné z WWW: <<http://www.feuerwehrmagazin.de/nachrichten/news/eilmeldung-millionenbusgelder-gegen-fahrzeughersteller-16129>>
- [14] MMR. *Informační systém o veřejných zakázkách* [online]. [vid. 2012-02-19].
Dostupné z WWW: <<http://www.isvz.cz/isvz/>>
- [15] MMR. *Statistiky k veřejným zakázkám.* [online]. [vid. 2011-10-25]. Dostupné z WWW:
<<http://www.portal-vz.cz/Information-System-on-Public-Contracts/Statistical-Outputs-on-Public-Contracts/Souhrnny-statisticky-prehled-verejnych-zakazek>>
- [16] *Portál o veřejných zakázkách a koncesích.* [online]. 2011 [vid. 2011-10-04].
Dostupné z WWW:
<<http://www.portal-vz.cz/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa/Evropska-legislativa---aktualni-zneni-smernic-c--2>>
- [17] SOUDNÍ DVŮR. *Rozsudek C-513/99 ze dne 17. září 2002.* [online].
[vid. 2012-03-11]. Dostupné z WWW:

<<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?jsessionid=9ea7d2dc30dd8572fd3c797140fc9931ead6d4a8dfa0.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxqTbxb0?docid=56155&pageIndex=0&doclang=CS&mode=doc&dir=&occ=first&part=1&cid=220651>>.

- [18] STRAND, I. *Public procurement in Europe – Cost and effectiveness* [online]. [vid. 2012-03-11]. Dostupné z WWW:

<http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/modernising_rules/cost-effectiveness_en.pdf>

- [19] TRANSPARENCY INTERNACIONAL. *Index CPI* [online]. [vid. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.transparency.cz/indexy/>>

Přílohy

Příloha 1: Průběh veřejné zakázky

